

**അധികാര വികേന്ദ്രീകരണവും
വികസനവും
പരിശീലകർക്കുള്ള കൈപ്പുസ്തകം**

കില
കേരള ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് ലോക്കൽ അഡ്മിനിസ്ട്രേഷൻ
മുളകുന്നത്തുകാവ് പി.ഒ., തൃശൂർ-680581

അധികാര വികേന്ദ്രീകരണവും
വികസനവും
പരിശീലകർക്കുള്ള കൈപ്പുസ്തകം

ചീഫ് എഡിറ്റർ
ഡോ.പി.പി.ബാലൻ
ഡയറക്ടർ-കില

എഡിറ്റർ:
ഡോ. സണ്ണിജോർജ്ജ്
ഡയറക്ടർ,
സ്കൂൾ ഓഫ് ലോക്കൽ ഗവണ്മെൻസ്-കില

എഡിറ്റോറിയൽ സഹായം:

പി.എം.ദേവരാജൻ
കെ.വി.ഗോവിന്ദൻ

തയ്യാറാക്കിയവർ:
ജെ.ഷരീഫ്
ആർ.ബാലഗംഗാധരൻ
രഘുരാമൻ
ഡി.സാങ്കി
പി.വി.പത്മനാഭൻ
ടി.എസ്. സെയ്ഫുദ്ദീൻ
കെ.വി.ഗോവിന്ദൻ
പി.എം.ദേവരാജൻ

പ്രസാധനം
സെന്റർ ഫോർ അർബൻ ഗവണ്മെൻസ്
(സി.യു.ജി)

കേരള ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് ലോക്കൽ
അഡ്മിനിസ്ട്രേഷൻ (കില)
മുളങ്കുന്നത്തുകാവ്, തൃശ്ശൂർ-680581, കേരളം
ഇ-മെയിൽ: kilaurban@gmail.com
mail@kilaonline.org
ഫോൺ - 0487-2220312, 2200244
ഫെബ്രുവരി - 2013

ഡി.ടി.പി
നഫല.കെ.എം

അച്ചടി
കോ-ഓപ്പറേറ്റീവ് പ്രസ്സ്, മുളങ്കുന്നത്തുകാവ്
ഫോൺ : 0487-2200391

**Democratic Decentralisation
and Development
Trainers Handbook**

Chief Editor
Dr.P.P.Balan
Director-KILA

Editor:
Dr.Sunny George
Director,
School of Local Governance –KILA

Editorial Assistance
P.M. Devarajan
K.V. Govindan

Prepared by:
J. Sherieff
R.Balagangadharan
Reghuraman
D. Sanky
P.V.Padmanabhan
T.S. Saiffudeen
K.V.Govindan
P.M Devarajan

Published by:
**Centre for Urban Governance
(C.U.G)**

Kerala Institute of Local
Administration (KILA)
Mulamkunnathukavu, Thrissur-680581, Kerala
E-mail: kilaurban@gmail.com
mail@kilaonline.org
Ph. 0487-2220312,2200244
February – 2013

D.T.P
Nafala. K.M

Printed at
Co-operative Press, Mulamkunnathukavu
Ph : 0487-2200391

അവതാരിക

ജനങ്ങളുടെ നിത്യജീവിതവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഭരണസംവിധാനം എന്ന നിലയിൽ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് സുപ്രധാനമായ ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളാണ് നിർവ്വഹിക്കാനുള്ളത്. പ്രാദേശികവികസനത്തിന്റെ കേന്ദ്രസ്ഥാപനങ്ങളായി ഉയർന്ന തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിക്ഷിപ്തമായ ഭരണഘടനാപരമായ ചുമതലകൾ നിറവേറ്റുന്നതിന് ജനപ്രതിനിധികളും ഉദ്യോഗസ്ഥരും ഉയർന്ന കാര്യപ്രാപ്തി കൈവരിക്കേണ്ടതുണ്ട്. തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനക്ഷമത ഉയർത്തുന്നതിനും ശാക്തീകരിക്കുന്നതിനുമുള്ള അടിസ്ഥാനഘടകം ജനപ്രതിനിധികളുടേയും ഉദ്യോഗസ്ഥരുടേയും കാര്യപ്രാപ്തി വികസന ലക്ഷ്യത്തോടൊടുള്ള പരിശീലനമാണ്.

അധികാരവികേന്ദ്രീകരണത്തിന്റെ ഭാഗമായി നടപ്പാക്കിയ ജനകീയാസൂത്രണവും വികേന്ദ്രീകൃതാസൂത്രണവും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ശാക്തീകരണത്തിലും ജനപ്രതിനിധികളുടേയും ഉദ്യോഗസ്ഥരുടേയും കാര്യപ്രാപ്തി വികസനത്തിലും സുപ്രധാനമായ സംഭാവന നൽകുകയുണ്ടായി. വികസനരംഗത്ത് വമ്പിച്ചതോതിൽ ജനകീയപങ്കാളിത്തം വളർത്തുന്നതിനും സാധാരണജനങ്ങളുടെ ജീവിത ദുരിതങ്ങൾക്ക് പരിഹാരം കാണുന്നതിനും മെച്ചപ്പെട്ട സേവനങ്ങൾ പ്രധാനം ചെയ്യുന്നതിനും സ്ത്രീകൾക്ക് സാമൂഹ്യജീവിത മണ്ഡലങ്ങളിൽ അർഹമായ സ്ഥാനം ലഭ്യമാക്കുന്നതിനും തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ഇതുവഴി കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

കേരളത്തിലെ 1208 തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ കഴിഞ്ഞ തെരഞ്ഞെടുപ്പിലൂടെ അധികാരമേറ്റ ജനപ്രതിനിധികളിൽ ഭൂരിപക്ഷവും വനിതകളാണ് എന്നത് ശ്രദ്ധേയമാണ്. അതുപോലെ നിലവിൽ ഭരണഭാരം വഹിക്കുന്നവരിൽ ഏറിയപങ്കും ആദ്യമായി തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഭരണ സാരഥ്യത്തിലേക്ക് കടന്നുവന്നവരാണ് എന്നത് പുതിയ സാധ്യതയും അതു പോലെ വെല്ലുവിളിയുമാണ്. തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഭരണനിർവ്വഹണത്തിൽ ഇപ്പോൾ നിലനിൽക്കുന്ന ചില നിശ്ചലതകൾ അവസാനിപ്പിക്കുന്നതിനും ഭരണരംഗത്ത് ഉന്മേഷത്തിന്റെ പുതിയ അലകൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനും പുതിയൊരു നിര ജനപ്രതിനിധികളിലൂടെ കഴിയും എന്നതാണ് ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട സാധ്യത. അതേ സമയം ടി ജനപ്രതിനിധികൾക്ക് പ്രാദേശിക ഭരണനിർവ്വഹണത്തിൽ

ഫലപ്രദമായി ഇടപെടുന്നതിനും നേതൃത്വം നൽകുന്നതിനുമാവശ്യമായ നൈപുണ്യവും പരിജ്ഞാനവും വൈദഗ്ദ്ധ്യവും വളർത്തി എടുക്കുക എന്നത് നേരിടാനുള്ള വെല്ലുവിളിയുമാണ്. അതുകൊണ്ട് തന്നെ ഉയർന്ന ഭരണപാടവവും കാര്യപ്രാപ്തിയും കൈവരിക്കുന്നതിന് നിരന്തരമായ പരിശീലനം ജനപ്രതിനിധികൾക്ക് ലഭിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

തദ്ദേശഭരണസ്ഥാപനങ്ങളുടെ പ്രാധാന്യവും ശക്തിയും തിരിച്ചറിഞ്ഞ് അവയെ ജനോപകാരപ്രദമായും ജനസൗഹൃദപരമായും പ്രവർത്തിപ്പിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ കാര്യപ്രാപ്തി കൈവരിക്കുന്നതിന് കഴിയുംവിധം ജനപ്രതിനിധികൾക്ക് വിപുലമായ പരിശീലനം നൽകുന്നതിനുള്ള തീരുമാനം സർക്കാർ ഇതിനകം ഒരു വലിയപരിധി വരെ പ്രാവർത്തികമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ മുഖ്യ പരിശീലന സ്ഥാപനമായ കേരള ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് ലോക്കൽ അഡ്മിനിസ്ട്രേഷന്റെ (കില) നേതൃത്വത്തിലാണ് വിപുലമായ ഇത്തരമൊരു പരിശീലനം ആസൂത്രണം ചെയ്ത് നടപ്പിൽ വരുത്തിയതും നടപ്പിലാക്കി കൊണ്ടിരിക്കുന്നതും.

പ്രാദേശികഭരണ നിർവ്വഹണം, ധനകാര്യ മാനേജ്മെന്റ്, പ്രാദേശികാസൂത്രണം, പൊതുമരാമത്ത് പ്രവർത്തികളുടെ ആസൂത്രണവും നിർവ്വഹണവും, തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലൂടെ നടപ്പാക്കുന്ന ക്ഷേമവികസന-സാമൂഹ്യ സുരക്ഷിതത്വ പരിപാടികൾ, സ്ത്രീനീതിയിലൂന്നിയ വികസനം എന്നീ മേഖലകളെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയിരുന്നു ആദ്യഘട്ട പരിശീലനം. പ്രാഥമിക പരിശീലനത്തിന് ശേഷം നടന്ന വിലയിരുത്തലിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ വിവിധ വിഷയ മേഖലകളെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള തുടർ പരിശീലനങ്ങൾ സംഘടിപ്പിക്കുന്നതാണെന്ന് ആദ്യഘട്ട പരിശീലനകാലത്തുതന്നെ കില ഉറപ്പു നൽകിയിരുന്നു. ഇതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഫലപ്രദമായ സ്ഥാപനമാനേജ്മെന്റ് ഉറപ്പാക്കുന്നതിനും മെച്ചപ്പെട്ട സേവനം പ്രധാനം ചെയ്യുന്നതിനും വിവിധ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി അംഗങ്ങൾക്ക് വിദഗ്ദ്ധ പരിശീലനം രൂപകൽപ്പന ചെയ്യുകയും പരിശീലനം ആരംഭിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അതനുസരിച്ച് വികസനകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി അംഗങ്ങൾക്കു വേണ്ടി തയ്യാറാക്കിയ പാഠ്യപദ്ധതിയാണ് ഈ പരിശീലന സഹായിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളത്.

നഗരസഭയിലെ മുഴുവൻ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി അംഗങ്ങളേയും ഈ പരിശീലനത്തിൽ പങ്കെടുപ്പിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ മുൻകൈ അതത് ഭരണസമിതി അധ്യക്ഷന്മാർ എടുക്കണമെന്ന് അഭ്യർത്ഥിക്കുന്നു. ഈ പരിശീലന പരിപാടി രൂപകൽപ്പന ചെയ്യുകയും അതിനു നേതൃത്വം കൊടുക്കുകയും ചെയ്ത ഡോ:സണ്ണിജോർജ്ജിനെയും സഹപ്രവർത്തകരേയും ഞാൻ അഭിനന്ദിക്കുന്നു. ഈ സംരംഭത്തിന് ധനസഹായം നൽകിയ HUDCO-HSMI യ്ക്ക് കിലയുടെ നന്ദി രേഖപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുന്നു. എല്ലാവരുടെയും സഹായസഹകരണങ്ങൾ ഈ സംരംഭത്തിന് പ്രതീക്ഷിച്ചുകൊണ്ട്.

തൃശൂർ
28-2-2013

ഡോ. പി.പി. ബാലൻ
ഡയറക്ടർ, കില

ആമുഖം

കേരളത്തിൽ അധികാരവികേന്ദ്രീകരണം വിജയകരമായതിന്റെ പലകാരണങ്ങളിലൊന്ന് പ്രാദേശിക ഭരണവുമായി ബന്ധപ്പെടുന്ന എല്ലാവർക്കും ലഭിക്കുന്ന നിരന്തര പരിശീലനമാണ്. ഓരോ വിഭാഗത്തിനും ഓരോ പരിശീലനം കൊണ്ട് അവസാനിപ്പിക്കുന്നതിനു പകരം പരിശീലനം ഒരു തുടർപ്രക്രിയയായി കണക്കാക്കി എല്ലാ വിഭാഗത്തിനും തുടർ പരിശീലനം നൽകി അവരെ സജീവമാക്കി നിലനിർത്തുക എന്നത് കിലയുടെ സുപ്രധാനമായൊരു കാഴ്ചപ്പാടാണ്.

നഗരഭരണത്തിൽ ഇന്ന് സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികൾ സുപ്രധാനമാണ്. ഓരോ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയ്ക്കും അവരുടേതായ പ്രത്യേക ചുമതലകളുണ്ട്. നഗരപ്രദേശത്തെ വികസനപ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ചുക്കാൻ പിടിക്കുന്നത് അതാതു നഗരസഭയിലെ വികസന കാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയും അതിലെ അംഗങ്ങളുമാണ്. അവർക്ക് ടി കർത്തവ്യം ശരിയായ രീതിയിൽ നിർവ്വഹിക്കുന്നതിന് വിദഗ്ദ്ധ പരിശീലനം അനിവാര്യമാണ്. ഈ കാഴ്ചപ്പാടിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് വികസനകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി അംഗങ്ങൾക്ക് മൂന്നു ദിവസം നീണ്ടുനിൽക്കുന്ന പരിശീലന പരിപാടിക്ക് കില രൂപം നൽകിയിട്ടുള്ളത്.

പുതിയ സാഹചര്യങ്ങളും സാങ്കേതിക വികാസങ്ങളും കണക്കിലെടുത്തുള്ള പഠനരീതികൾ ഉൾക്കൊള്ളാൻ കില പരമാവധി ശ്രമിക്കുന്നുണ്ട്. നീണ്ട അവതരണങ്ങൾക്ക് പകരം പങ്കാളിത്ത പഠനരീതിയ്ക്ക് അനുയോജ്യമായ ദൃശ്യ-ശ്രവ്യ സാങ്കേതങ്ങൾ, ഗ്രൂപ്പ് ചർച്ച, ബ്രെയിൻ സ്റ്റോമിംഗ് തുടങ്ങിയ പഠന രൂപങ്ങൾ പ്രയോഗിച്ച് പഠനം ഫലപ്രദമാക്കാൻ ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ രീതിയിൽ പരിശീലനം രൂപകല്പന ചെയ്യാനും മൊഡ്യൂളുകളും കൈപുസ്തകങ്ങളും തയ്യാറാക്കുന്നതിനും കിലയുടെ എക്സ്റ്റൻഷൻ ഫാക്കൽറ്റി അംഗങ്ങളും ജീവനക്കാരും അകമഴിഞ്ഞ് പ്രയത്നിച്ചിട്ടുണ്ട്. എല്ലാവർക്കും നന്ദി.

ഡോ. സണ്ണി ജോർജ്ജ്

ഡയറക്ടർ

സ്കൂൾ ഓഫ് ലോക്കൽ ഗവേണൻസ്

കില

തൃശൂർ

28-2-2013

ഉള്ളടക്കം

	പേജ് നം
അവതാരിക	3
ആമുഖം	5
പശ്ചാത്തലം	9
സെഷൻ 1 : വികസനകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടെ അധികാരങ്ങൾ, ചുമതലകൾ, കർത്തവ്യങ്ങൾ	15
സെഷൻ 2 : പ്രാദേശിക പദ്ധതി രൂപീകരണം	19
സെഷൻ 3 : കൃഷിയും സാമൂഹ്യവനവൽക്കരണവും	22
സെഷൻ 4 : മണ്ണ് സംരക്ഷണവും-ജലസേചനവും	30
സെഷൻ 5 : ചെറുകിട വ്യവസായം-സഹകരണം	43
സെഷൻ 6 : മൃഗസംരക്ഷണം	50
സെഷൻ 7 : വാർഡ്സഭ/വാർഡ് കമ്മിറ്റി	56
സെഷൻ 8 : സ്ഥാപനതല മാനേജ്മെന്റ്	61
സെഷൻ 9 : ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂഷണൽ ഫിനാൻസ്	66

പശ്ചാത്തലം

കേരളത്തിലെ നഗരസഭകളിൽ നിലവിൽ അധികാരത്തിലുള്ള കൗൺസിലർമാരിൽ പകുതിയിലധികം സ്ത്രീകളാണ്. ഇവരടക്കം കൗൺസിലർമാരിൽ ഭൂരിപക്ഷവും ഭരണരംഗത്ത് ആദ്യമായി എത്തിയവരുമാണ്. ഇവർക്ക് തങ്ങളുടെ ചുമതലകൾ കാര്യക്ഷമമായി നിറവേറ്റുന്നതിന് അവരുടെ ചുമതലകളേയും കടമകളേയും പറ്റി വ്യക്തമായ ധാരണ നൽകുന്ന പരിശീലനം ആവശ്യമാണെന്ന് ആദ്യമേ തന്നെ ബന്ധപ്പെട്ടവർ തിരിച്ചറിഞ്ഞിരുന്നു. അതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ കേരള സർക്കാരിന്റെ നിർദ്ദേശാനുസരണം കിലയുടെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ എല്ലാ കൗൺസിലർമാർക്കും പൊതുവായ ഒന്നാംഘട്ട പരിശീലനം നൽകി കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

എന്നാൽ ഇതു കൊണ്ട് എല്ലാം ആകുന്നില്ലെന്നും ഓരോ മേഖലയിലും ആ മേഖലയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിഷയങ്ങളിൽ പ്രത്യേക പരിശീലനങ്ങൾ ആവശ്യമുണ്ടെന്ന് കില കണ്ടെത്തിയിരുന്നു. അതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പരിശീലനപരിപാടികൾ ആസൂത്രണം ചെയ്യുന്നതാണെന്ന് ആദ്യഘട്ട പരിശീലനകാലത്തുതന്നെ കില ഉറപ്പു നൽകുകയും ചെയ്തിരുന്നു.

അതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ എല്ലാ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി അംഗങ്ങൾക്കും അതാതു സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്ന വിഷയമേഖലകളെ സമഗ്രമായി ഉൾക്കൊണ്ടുകൊണ്ടുള്ള പരിശീലന പരിപാടികൾ കില തയ്യാറാക്കുകയും പരിശീലനം ആരംഭിക്കുകയും ചെയ്തു കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. അതനുസരിച്ച് വികസനകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി അംഗങ്ങൾക്ക് നൽകുന്ന പരിശീലനത്തിനു വേണ്ടി തയ്യാറാക്കിയ പാഠ്യപദ്ധതിയും മൊഡ്യൂളുമാണ് ഇതോടൊപ്പം ചേർത്തിരിക്കുന്നത്.

പരിശീലനാവശ്യങ്ങൾ പൊതുവെ:-

1. പൊതുഭരണവും സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികളും

തദ്ദേശസ്വയംഭരണസ്ഥാപനങ്ങളിലെ സ്ഥിരം സമിതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് അനേകം പ്രശ്നങ്ങൾ കാലാകാലങ്ങളിൽ ഉയർന്നുവരുന്നുണ്ട്. പലപ്രശ്നങ്ങൾക്കും ഹേതുവാകുന്നത് പ്രശ്നങ്ങളെപ്പറ്റി വ്യക്തമായ ധാരണയുണ്ടാവുന്നില്ല എന്നതാണ്. ഇങ്ങനെയുള്ള പ്രശ്നങ്ങളിൽ ചിലത് താഴെ ചേർക്കുന്നു. ഇവയുടെ പരിഹാരം എങ്ങനെ സാധ്യമാകും എന്ന ആലോചനയാണ് ഈ പരിശീലനത്തിന്റെ മുഖ്യഘടകം.

1. നഗരഭരണ സംവിധാനത്തിന്റെ സാധ്യതകൾ, അധികാരവികേന്ദ്രീകരണത്തിന്റെ പ്രാധാന്യം എന്നിവ സംബന്ധിച്ച വ്യക്തമായ ധാരണമില്ലായ്മ.
2. നഗരസഭയുടെ അധികാരങ്ങൾ, ഉത്തരവാദിത്വങ്ങൾ, പാലിക്കേണ്ട നിയമവ്യവസ്ഥകൾ എന്നിവ സംബന്ധിച്ച വ്യക്തമായ അറിവിന്റെ അഭാവം.
3. സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി സംവിധാനവും സ്റ്റിയറിംഗ് കമ്മിറ്റി സംവിധാനവും കാര്യക്ഷമമായി

പ്രവർത്തിക്കായ്ക.

4. സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികൾ ഭരണപരമായ തീരുമാനങ്ങൾ എടുക്കേണ്ടിവരുമ്പോൾ പാലി കേണ്ട നടപടിക്രമങ്ങളെപ്പറ്റി ധാരണയില്ലായ്മ.
5. യോഗനടത്തിപ്പിന്റെ മുന്നൊരുക്കങ്ങൾ, യോഗനടത്തിപ്പ്, യോഗതീരുമാനങ്ങൾ രേഖപ്പെടുത്തൽ, യോഗതീരുമാനങ്ങളിൽ എടുക്കേണ്ട തുടർനടപടികൾ എന്നിവ സംബന്ധിച്ച അറിവില്ലായ്മ.
6. യോഗം നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനും എല്ലാ അഭിപ്രായങ്ങളേയും സമന്വയിപ്പിച്ച് തീരുമാനങ്ങൾ എടുക്കുന്നതിനുമാവശ്യമായ നൈപുണ്യമുണ്ടെന്ന് കരുതുക.
7. യോഗതീരുമാനങ്ങൾ യഥാസമയം രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിലും മിനിറ്റ്സ് യഥാസമയം ക്ലോസ് ചെയ്യുന്നതിലുമുള്ള വിമുഖതയും വീഴ്ചയും.
8. സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികൾ ബന്ധപ്പെട്ട വിഷയങ്ങൾ വിശദമായി പഠിച്ച് തയ്യാറാക്കിയ റിപ്പോർട്ടുകൾ ഭരണസമിതി യോഗത്തിൽ അവതരിപ്പിക്കാത്ത സ്ഥിതി.
9. നഗരസഭകൾക്ക് കൈമാറ്റം ചെയ്ത സ്ഥാപനങ്ങൾ നിരന്തരം സന്ദർശിക്കുന്നതിനും അവ നേരിടുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ ബന്ധപ്പെട്ടവരുമായി ചർച്ച ചെയ്ത് പരിഹാരം കാണുന്നതിനും വേണ്ടത്ര ശ്രമം സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി അംഗങ്ങളുടെ ഭാഗത്തുനിന്നും ഉണ്ടാകാത്ത സ്ഥിതി.
10. കൈമാറികിട്ടിയ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ പ്രവർത്തനം വിലയിരുത്തുന്നതിൽ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികൾ കാണിക്കുന്ന ഉദാസീനത.

2. വാർഡ്സഭ/വാർഡ്കമ്മിറ്റി

1. വാർഡ്സഭ/വാർഡ്കമ്മിറ്റികളുടെ പ്രവർത്തന സാധ്യതകൾ തിരിച്ചറിയുന്നതിനും അത് പ്രയോജനപ്പെടുത്തുന്നതിനുമുള്ള ജനപ്രതിനിധികളുടെ കാര്യശേഷികുറവ്.
2. വാർഡ്സഭ/വാർഡ്കമ്മിറ്റി യോഗങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച് അറിയിപ്പ് മുൻകൂട്ടി ജനങ്ങൾക്ക് നൽകാത്ത സ്ഥിതി.
3. വാർഡ്സഭ/വാർഡ്കമ്മിറ്റി യോഗങ്ങളിൽ എല്ലാ വിഭാഗം ജനങ്ങളേയും ബാധിക്കുന്ന അജണ്ട ഉൾപ്പെടുത്തി എല്ലാ വിഭാഗം ജനങ്ങളുടേയും പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള പരിശ്രമത്തിന്റെ അഭാവം.
4. വിവിധ വകുപ്പുകളിലേയും നഗരസഭാ ഓഫീസിലേയും ഉദ്യോഗസ്ഥരെ വാർഡ്സഭാ യോഗങ്ങളിൽ പങ്കെടുപ്പിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ നടപടികളുടെ അഭാവം.
5. വാർഡ്സഭാ യോഗതീരുമാനങ്ങൾ രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിനും അവ നടപ്പാക്കുന്നതിനും തീരുമാനങ്ങളിന്മേൽ സ്വീകരിച്ച തുടർനടപടികൾ വാർഡ്സഭാ യോഗത്തിൽ

റിപ്പോർട്ടുചെയ്യാനും കഴിയാത്ത സ്ഥിതി.

3. പ്രാദേശികാസൂത്രണവും സാമ്പത്തിക വികസനവും

1. ദീർഘകാല വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ കണക്കിലെടുത്തുള്ള പദ്ധതികൾ ആസൂത്രണം ചെയ്ത് നടപ്പാക്കുന്നതിലെ പ്രാപ്തിക്കുറവും ആഭിമുഖ്യമില്ലായ്മയും.
2. പദ്ധതിവിഹിതം വാർഡ് അടിസ്ഥാനത്തിൽ പങ്കുവയ്ക്കുന്നതിനും പണത്തിനനുസരിച്ച് പ്രോജക്ടുകൾ തയ്യാറാക്കുന്നതിനുമുള്ള മനോഭാവം.
3. നഗരത്തിനെ ഒരു യൂണിറ്റായി കണക്കാക്കി അതിന്റെ സമഗ്രമായ വികസനത്തിന് സഹായകമായ പദ്ധതികൾക്ക് രൂപം നൽകാനുള്ള കഴിവിന്റെ അഭാവം.
4. നീതിപൂർവ്വമായ ഗുണഭോക്തൃ തിരഞ്ഞെടുപ്പിനാവശ്യമായ മാനദണ്ഡങ്ങൾ തയ്യാറാക്കുന്നതിനും മാനദണ്ഡങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഏറ്റവും അർഹരായവർക്ക് സഹായം നൽകുന്നതിനുമുള്ള പ്രതിബദ്ധതയില്ലായ്മ.
5. വികസനാവശ്യങ്ങൾ മുൻഗണന നിശ്ചയിച്ച് പദ്ധതി തയ്യാറാക്കുന്നതിനാവശ്യമായ നൈപുണിയുടെ അഭാവം.
6. വാർഷികപദ്ധതികളും വാർഷിക ബഡ്ജറ്റും സംയോജിപ്പിക്കാൻ കഴിയാത്തതുകൊണ്ട് സാമ്പത്തിക വർഷാരംഭത്തിൽ പദ്ധതി നിർവ്വഹണം ആരംഭിക്കാൻ കഴിയാത്ത സ്ഥിതി.
7. ബന്ധപ്പെട്ട ജനവിഭാഗങ്ങളുമായി കൂടിയാലോചിച്ച് പദ്ധതി നിർദ്ദേശങ്ങൾ ചർച്ച ചെയ്ത് വികസന മുൻഗണനകൾ രൂപപ്പെടുത്താൻ കഴിയാതെ.

4.ക്ഷേമ-സേവന സംവിധാനം

1. വിവിധ ക്ഷേമപെൻഷനുകൾ/പദ്ധതികൾ ഇവ ഓരോന്നിന്റേയും നിബന്ധനകൾ എന്നിവ സംബന്ധിച്ച് വ്യക്തമായ ധാരണയില്ലായ്മ.
2. സാമൂഹികനീതി കാഴ്ചപ്പാടുകൾക്കനുസൃതമായി വിവിധ സേവനങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുന്നതിനാവശ്യമായ ജാഗ്രതയുടേയും പരിശ്രമങ്ങളുടേയും കുറവ്.
3. കുടുംബശ്രീ സംവിധാനത്തെ കാര്യക്ഷമമാക്കുന്നതിനും അർഹരായ ഗുണഭോക്താക്കളെ കണ്ടെത്തുന്നതിനും വേണ്ടുംവിധം പ്രയോജനപ്പെടുത്താൻ കഴിയാതെ.
4. നിരാലംബരും അഗതികളുമായവരെ കണ്ടെത്തി യഥാസമയം സഹായം ലഭ്യമാക്കാൻ കഴിയാത്ത സ്ഥിതി.

പരിശീലന ലക്ഷ്യങ്ങൾ

നഗരസഭാ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി അംഗങ്ങൾക്കു നൽകുന്ന പരിശീലനത്തിന്റെ പ്രധാന ലക്ഷ്യങ്ങൾ:

1. നഗരസഭാ സംവിധാനത്തിന്റെ സാധ്യതകൾ തിരിച്ചറിയുന്നതിനും അധികാരവികേന്ദ്രീകരണത്തിലൂടെ കാര്യക്ഷമമായ പ്രാദേശിക ഭരണസംവിധാനം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനും

വശ്യമായ വൈദഗ്ദ്ധ്യവും ആത്മവിശ്വാസവും വളർത്തുക.

2. പ്രാദേശികാസൂത്രണ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ പരമാവധി ജനകീയപങ്കാളിത്തം ഉറപ്പാക്കി ദീർഘകാല വികസന കാഴ്ചപ്പാടോടെ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കി നടപ്പാക്കുന്നതിനാവശ്യമായ നൈപുണി ലഭ്യമാക്കുക.
3. പ്രാദേശിക ഭരണസംവിധാനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഓരോ വിഭാഗം ആളുകളുടേയും ചുമതലകളും ഉത്തരവാദിത്തങ്ങളും തിരിച്ചറിയുന്നതിനും അവ കാര്യക്ഷമമായി നിർവ്വഹിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ ശേഷി പ്രധാനം ചെയ്യുക.
4. സ്ത്രീനീതിയിലധിഷ്ഠിതമായ പ്രാദേശികഭരണവും വികസനവും കൈവരിക്കുന്നതിനും സ്ത്രീകളെ ഭരണരംഗത്തും വികസനപ്രക്രിയയിലും അതുവഴി സാമൂഹികജീവിതത്തിന്റെ പൊതു മണ്ഡലങ്ങളിലും പങ്കാളികളാക്കുന്നതിനാവശ്യമായ മനോഭാവവും ശേഷിയും കൈവരിക്കുക.
5. പട്ടികജാതി/പട്ടികവർഗ്ഗക്കാർ, മറ്റു ദരിദ്ര വിഭാഗങ്ങൾ തുടങ്ങിയവരുടെ ജീവിതവളർച്ചയ്ക്കും മാനസിക വികസനത്തിനും സഹായകമായ പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കി നടപ്പാക്കുന്നതിനാവശ്യമായ വൈദഗ്ദ്ധ്യവും മനോഭാവവും വളർത്തുക.

ഉള്ളടക്കവും പരിശീലന വിഷയങ്ങളും

1. വികസന സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടെ അധികാരങ്ങൾ, ചുമതലകൾ, കർത്തവ്യങ്ങൾ
2. പ്രാദേശിക പദ്ധതി രൂപീകരണം
3. കൃഷിയും സാമൂഹ്യവനവൽക്കരണവും
4. മണ്ണ് സംരക്ഷണം - ജലസേചനം
5. ചെറുകിട വ്യവസായം - സഹകരണം
6. മൃഗസംരക്ഷണം
7. വാർഡ്സഭ/വാർഡ് കമ്മിറ്റി
8. സ്ഥാപനതല മാനേജ്മെന്റ്
9. ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂഷണൽ ഫിനാൻസ്

പരിശീലന പങ്കാളികൾ

1. സ്ഥിരംസമിതി ചെയർപേഴ്സൺമാർ
2. സ്ഥിരംസമിതി അംഗങ്ങൾ.

പരിശീലന ദൈർഘ്യം

മൂന്ന് ദിവസം (റസിഡൻഷ്യൽ). ആദ്യ ദിവസം രാവിലെ 9.30 ന് ആരംഭിച്ച് മൂന്നാം

ദിവസം വൈകിട്ട് 5 മണിക്ക് അവസാനിക്കും.

പരിശീലനവേദി

കില ഓഡിറ്റോറിയവും കാമ്പസും.

പഠനരീതി

1. മുതിർന്നവരുടെ പഠനത്തിന് അനുയോജ്യമായ പങ്കാളിത്ത പഠനരീതി.
2. പഠനപങ്കാളികളുമായി നിരന്തരമായ ആശയവിനിമയത്തിനും ചർച്ചയ്ക്കും സഹായകരമായ അവതരണങ്ങൾ.
3. തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സമ്പന്നമായ അനുഭവങ്ങളും മാതൃകകളും അവതരിപ്പിക്കുന്നതിനും ചർച്ച ചെയ്യുന്നതിനുമുള്ള അവസരം.
4. ഫാക്കൽറ്റി അംഗങ്ങളുടെ സഹായത്തോടെ സുപ്രധാനമായ രേഖകൾ, കുറിപ്പുകൾ, നിയമവ്യവസ്ഥകൾ എന്നിവ വായിച്ച് ചർച്ച ചെയ്യൽ.
5. വിവിധ വിഷയങ്ങളെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള ഗ്രൂപ്പ് ചർച്ചകൾ.

പരിശീലകർ

കിലയുമായി ബന്ധപ്പെട്ടു പ്രവർത്തിക്കുന്ന കോർ ഫാക്കൽറ്റി അംഗങ്ങളും ഗസ്റ്റ് ഫാക്കൽറ്റി അംഗങ്ങളും തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വകുപ്പ് അധ്യക്ഷന്മാരും നയരൂപീകരണ വിദഗ്ദ്ധരും പരിശീലനങ്ങൾക്ക് നേതൃത്വം നൽകുന്നു.

തുടർവായന

പരിശീലനത്തിൽ പങ്കെടുക്കുന്നവർക്ക് അധിക വായനയ്ക്കായി താഴെ പറയുന്ന പുസ്തകങ്ങൾ നിർദ്ദേശിക്കുന്നു.

1. നഗരഭരണസഹായി-കില പ്രസിദ്ധീകരണം.
2. കേരളമുനിസിപ്പാലിറ്റി നിയമം.
3. സർക്കാർ ഉത്തരവുകളും സർക്കുലറുകളും-കില പ്രസിദ്ധീകരണം.
4. സ്ഥിരം സമിതി അംഗങ്ങൾക്കുള്ള പരിശീലനം-കൈപുസ്തകം-കിലപ്രസിദ്ധീകരണം.

തുടർസേവനങ്ങൾ

പരിശീലനത്തിനു നേതൃത്വം നൽകുന്ന ഫാക്കൽറ്റി അംഗങ്ങളുടെ സേവനം പഠിതാക്കൾക്ക് തുടർന്നും ലഭിക്കുന്നതാണ്. കിലയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഹെൽപ്പ്ഡെസ്ക് സംവിധാനം പഠിതാക്കൾക്ക് തുടർന്നും ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്. ഇതോടൊപ്പം കില ന്യൂസ് ലെറ്ററിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്ന ചോദ്യങ്ങളും അവയ്ക്കുള്ള മറുപടിയും എന്ന പംക്തി വഴിയും സംശയ നിവാരണം സാധ്യമാണ്.

കാര്യപരിപാടി

ഒന്നാംദിവസം

- 9.30 - 10.30 എ.എം : രജിസ്ട്രേഷൻ
- 10.30 - 10.45 എ.എം : ഉദ്ഘാടനം
- 10.45 - 11.00 എ.എം : ചായ
- 11.00 - 11.30 എ.എം : ക്യാമ്പ് വിശദീകരണം
- 11.30 - 1.00 പി.എം. : വികസനകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടെ അധികാരങ്ങൾ, ചുമലകൾ, കർത്തവ്യങ്ങൾ
- 1.00 - 2.00 പി.എം. : ഉച്ചഭക്ഷണം
- 2.00 - 3.45 പി.എം. : പ്രാദേശിക പദ്ധതി രൂപീകരണം
- 3.45 - 4.00 പി.എം. : ചായ
- 4.00 - 5.45 പി.എം. : കൃഷിയും സാമൂഹ്യ വനവൽക്കരണവും

രണ്ടാംദിവസം

- 8.30 - 8.45 എ.എം : റിപ്പോർട്ടിംഗ്
- 8.45 - 10.45 എ.എം : മണ്ണ് സംരക്ഷണം-ജലസേചനം
- 10.45 - 11.00 എ.എം. : ചായ
- 11.00 - 1.00 പി.എം. : മൃഗസംരക്ഷണം
- 1.00 - 2.00 പി.എം. : ഉച്ചഭക്ഷണം
- 2.00 - 3.45 പി.എം : ചെറുകിട വ്യവസായം-സഹകരണം
- 3.45 - 4.00 പി.എം. : ചായ
- 4.00 - 5.30 പി.എം. : വാർഡ് സഭ/വാർഡ് കമ്മിറ്റി

മൂന്നാം ദിവസം

- 8.30 - 9.15 എ.എം : റിപ്പോർട്ടിംഗ്, റിവ്യൂ
- 9.15 - 10.45 എ.എം : സ്ഥാപനതല മാനേജ്മെന്റ്
- 10.45 - 11.00 എ.എം : ചായ
- 11.00 - 12.30 പി.എം. : ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂഷണൽ ഫിനാൻസ്
- 12.30 - 1.00 പി.എം. : ഇവാലുവേഷൻ
- 1.00 - 2.00 പി.എം. : ഉച്ചഭക്ഷണം
- 2.00 - 2.45 പി.എം. : സമാപനം.

സെഷൻ - 1

1. **വിഷയം** : വികസനകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടെ അധികാരങ്ങൾ, ചുമതലകൾ, കർത്തവ്യങ്ങൾ.
2. **ലക്ഷ്യം** :
 - നഗരസഭകളിലെ വികസനകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടെ അധികാരങ്ങളും ചുമതലകളും സംബന്ധിച്ച് അവബോധം സൃഷ്ടിക്കുക.
 - മുനിസിപ്പൽ നിയമത്തിലെ ഒന്നാം പട്ടികയിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള ചുമതലകളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട സാമ്പത്തിക വികസനത്തിനും സാമൂഹ്യനീതിക്കുമുള്ള പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കുന്നതിനും നടപ്പാക്കുന്നതിനുമുള്ള മുഖ്യചുമതല വികസനകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയ്ക്കുവേണ്ടി തിരിച്ചറിവ് ഉണ്ടാക്കുക.
3. **സമയം** : 90 മിനിറ്റ്
4. **വേദി** : പൊതു വേദി

5. ഉള്ളടക്കം/രീതി:

ക്രമ നമ്പർ	ഉള്ളടക്കം	സമയം (മിനിറ്റിൽ)	രീതി	ഉപാധി
1	വികസനകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി-നിർണ്ണയിക്കപ്പെട്ട ചുമതലകൾ-ഭരണഘടന പ്രകാരവും മുനിസിപ്പൽ ആക്ട് പ്രകാരവും	15	അവതരണം, ചർച്ച	എൽ.സി.ഡി., വൈറ്റ്ബോർഡ്
2	സെക്ഷൻ 22 പ്രകാരമുള്ള ചുമതലകൾ	15	ചർച്ച, അവതരണം	എൽ.സി.ഡി.
3	പദ്ധതി ആസൂത്രണ ചുമതല-ചുമതലയുള്ള വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ	15	ചർച്ച, അവതരണം	എൽ.സി.ഡി., വൈറ്റ്ബോർഡ്.
4	പദ്ധതിനിർവ്വഹണം, മോണിറ്ററിംഗ്	15	ചർച്ച, അവതരണം	എൽ.സി.ഡി., വൈറ്റ്ബോർഡ്
5	വികസനകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർമാന്റെ ചുമതലകൾ	15	ചർച്ച, അവതരണം	എൽ.സി.ഡി., വൈറ്റ്ബോർഡ്
6	സംശയനിവാരണം	15		

അവതരണ കുറിപ്പ്

1. കൗൺസിലുകളെ ഭരണനിർവ്വഹണത്തിൽ സഹായിക്കുന്നതിനുള്ള സംവിധാനമാണ് സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികൾ എന്ന് വ്യക്തമാക്കണം.
2. വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളുടെയും മറ്റ് സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികളുടെയും നിർദ്ദേശങ്ങൾ സംയോജിപ്പിച്ച് സാമ്പത്തിക വികസനത്തിനും സാമൂഹ്യനീതിക്കും വേണ്ടിയുള്ള പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കുന്നതിനുള്ള മുഖ്യചുമതല വികസനകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയിൽ നിക്ഷിപ്തമാണെന്നു ബോധ്യപ്പെടുന്ന വിധത്തിൽ അവതരണം നടത്തണം.

3. ഗുണമേന്മയുള്ള പ്രോജക്ടുകൾക്ക് രൂപം നൽകുന്നതിനും അവ സമയബന്ധിതമായി നടപ്പിലാക്കുന്നതിനും ഉദ്യോഗസ്ഥ സംവിധാനത്തെയും വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളെയും ഫലപ്രദമായി ഉപയോഗിക്കാൻ കഴിയണമെന്ന കാര്യം ഉറപ്പിപ്പറയണം.
4. വികസന പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഏകോപനത്തിൽ വികസനകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർമാന്റെ പങ്ക് വ്യക്തമാക്കപ്പെടുന്ന വിധത്തിൽ അവതരിപ്പിക്കണം.

സെഷൻ 1

വികസനകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടെ അധികാരങ്ങൾ, ചുമതലകൾ, കർത്തവ്യങ്ങൾ

ആമുഖം

- നിർണ്ണയിക്കപ്പെട്ട ചുമതലകൾ
- ചുമതലകൾ ഒന്നാം പട്ടികയിൽ
- അനിവാര്യ ചുമതലകൾ
- പൊതുവായ ചുമതലകൾ
- മേഖലാ ചുമതലകൾ
- മേഖലാ ചുമതലകൾ-സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി ചുമതലകളുമായി
- സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികൾ-കൗൺസിലുകളെ സഹായിക്കുന്നതിനുള്ള സംവിധാനം

- സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികൾ - മുനിസിപ്പാലിറ്റികളിൽ ആറും കോർപ്പറേഷനുകളിൽ എട്ടും.
- 20-ാം വകുപ്പിലെ ക്രമമനുസരിച്ച് വികസനകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയ്ക്ക് രണ്ടാം സ്ഥാനം

വികസനകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി ചുമതലകൾ (22-ാം വകുപ്പ്)

1. കൃഷി
2. മണ്ണുസംരക്ഷണം
3. സാമൂഹ്യവനവൽക്കരണം
4. മൃഗസംരക്ഷണം
5. ക്ഷീരവികസനം
6. ചെറുകിട ജലസേചനം
7. മത്സ്യബന്ധനം
8. ചെറുകിട വ്യവസായം

9. സഹകരണം
10. ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂഷണൽ ഫിനാൻസ്
11. മറ്റ് സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റികളുടെ നിർദ്ദേശങ്ങൾ സംയോജിപ്പിച്ച് മുനിസിപ്പൽ/കോർപ്പറേഷൻ കൗൺസിലിന്റെ വികസന പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കുക.

പദ്ധതി ആസൂത്രണം ചുമതല

- സാമ്പത്തിക വികസനത്തിനും സാമൂഹ്യ നീതിക്കുമുള്ള പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കുന്നതിനും നടപ്പാക്കുന്നതിനുമുള്ള മുഖ്യ ചുമതല
- നയസമീപനം, മുൻഗണനകൾ, വികസനതന്ത്രം എന്നിവ സംബന്ധിച്ച് ഭരണസമിതിക്ക് ശുപാർശകൾ സമർപ്പിക്കൽ.
- വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് രൂപീകരണം
- ആസൂത്രണ പ്രക്രിയയിൽ ഇടപെട്ട് പ്രവർത്തിക്കൽ

- ആക്ട് പ്രകാരമുള്ള മേഖലാ പ്രോജക്ടുകൾ
- 4 വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകൾ - വികസന സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി നിയന്ത്രണത്തിൽ
- കൃഷിയും അനുബന്ധ മേഖലകളും
- മൃഗസംരക്ഷണവും ക്ഷീരവികസനവും
- ചെറുകിട വ്യവസായം
- മത്സ്യബന്ധനം

- സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി യോഗങ്ങൾ യഥാസമയം വിളിച്ചു ചേർക്കുക
- വാർഡ്സഭയിൽ അദ്ധ്യക്ഷത വഹിക്കുക
- ചെയർപേഴ്സന്റെയും ഡെപ്യൂട്ടി ചെയർപേഴ്സന്റേയും അഭാവത്തിൽ ചെയർപേഴ്സന്റെ ചുമതല നിർവഹിക്കുക

- വികസനകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർമാൻമാരുടെ ചുമതലകൾ**
- പദ്ധതി രൂപീകരണത്തിൽ നയപരമായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ, സഹകരണങ്ങൾ
 - കൈമാറിക്കിട്ടിയ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പ്രവർത്തന ഏകോപനവും മേൽനോട്ടവും
 - സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി റിപ്പോർട്ട്/പ്രോജക്ട് നിർദ്ദേശങ്ങൾ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയിൽ അവതരിപ്പിക്കുക
 - ബജറ്റ് നിർദ്ദേശങ്ങൾ തയ്യാറാക്കാൻ സഹായിക്കുക

- വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ്**
- വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് - ഘടന
 - പദ്ധതി നിർവഹണം - കമ്മിറ്റിയുടെ ചുമതല
 - മോണിറ്ററിംഗും സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റും

നന്ദി

സെഷൻ - 2

1. **വിഷയം** : പ്രാദേശിക പദ്ധതി രൂപീകരണം
2. **ലക്ഷ്യം** : • നഗരസഭയുടെ വികസനപദ്ധതി തയ്യാറാക്കുന്നതിന്റെ പ്രാധാന്യം തിരിച്ചറിയുക.
3. **സമയം** : 105 മിനിറ്റ്
4. **വേദി** : പൊതുവേദി
5. **ഉള്ളടക്കവും പഠനരീതിയും** :

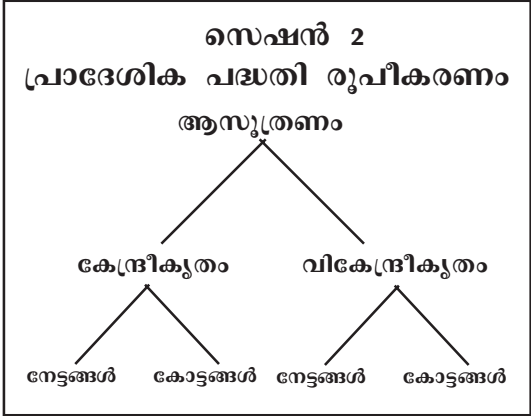
ക്രമ നമ്പർ	ഉള്ളടക്കം	സമയം (മിനിറ്റിൽ)	രീതി	ഉപാധി
1	പ്രാദേശികസൂത്രണം, ലക്ഷ്യങ്ങൾ, കാഴ്ചപ്പാടുകൾ, സാമൂഹ്യനീതി, സാമ്പത്തിക വികസനം, സമഗ്രവീക്ഷണം.	15	പങ്കാളിത്ത അവതരണം	എൽ.സി.ഡി., വൈറ്റ്ബോർഡ്
2	ക്ഷേമകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി ചുമതലകൾ - ഉത്തരവാദിത്വങ്ങൾ.	5	പങ്കാളിത്ത അവതരണം	എൽ.സി.ഡി.
3	പ്രാദേശിക പദ്ധതിയിലെ പരിഗണനകൾ, യൂക്സി, വിവിധ ഘട്ടങ്ങൾ	20	പങ്കാളിത്ത അവതരണം	എൽ.സി.ഡി.
4	ഘടക പദ്ധതികൾ, പ്രാധാന്യം, രൂപീകരണം.	25	അനുഭവങ്ങൾ പങ്കുവെക്കൽ	വൈറ്റ്ബോർഡ്, ചാർട്ട് പേപ്പർ
5	ദുർബല വിഭാഗങ്ങളുടെ പരിരക്ഷ.	25	പൊതുചർച്ച	വൈറ്റ്ബോർഡ്
6	മോണിറ്ററിംഗ്, സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ്, സംശയനിവാരണം.	15	പങ്കാളിത്ത അവതരണം	എൽ.സി.ഡി.

അവതരണ കുറിപ്പ്

- 1 ആസൂത്രണം എന്താണെന്നും എന്തിനാണെന്നും പഠിതാക്കളെ കൊണ്ട് പറയിപ്പിക്കണം, നേട്ട കോട്ടങ്ങൾ വൈറ്റ്ബോർഡിൽ രേഖപ്പെടുത്തണം.
- 2 പന്ത്രണ്ടാം പദ്ധതിയുടെ ലക്ഷ്യം വിശദീകരിക്കണം. ഒന്നാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി മുതലുള്ള ലക്ഷ്യം സൂചിപ്പിച്ച് പോകണം.
- 3 നഗരസഭയുടെ ഭരണഘടനാ ചുമതല സൂചിപ്പിക്കുക.
- 4 ക്ഷേമകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടെ പ്രാധാന്യം, ചുമതല ബോധ്യപ്പെടുത്തണം.
- 5 പ്രത്യേക ഘടകപദ്ധതികൾ സംബന്ധിച്ച് സൂചിപ്പിക്കണം. ദുർബല വിഭാഗങ്ങളുടെ പരിരക്ഷ ബോധ്യപ്പെടുത്തണം.
- 6 വെബ് അധിഷ്ഠിത ആസൂത്രണ നിർവ്വഹണം എന്തെന്ന് പറയണം. ആസൂത്രണ ഘട്ടങ്ങൾ സൂചിപ്പിക്കണം.

- 7 മോണിറ്ററിംഗും സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റും എന്തെന്ന് പറയുകയും, സംശയനിവാരണം വരുത്തുകയും വേണം.
- 8 വിവിധ ഘടകപദ്ധതികളുടെ പ്രാധാന്യം പഠിതാക്കളുടെ അനുഭവത്തിലൂടെ ബോധ്യപ്പെടുത്താൻ ചർച്ചയിലൂടെ ഫാക്കൽട്ടിക്ക് കഴിയണം. അതിനുള്ള തയ്യാറെടുപ്പ് നടത്തണം. മാതൃകാ പദ്ധതി ഉണ്ടെങ്കിൽ പറയാൻ ശ്രമിക്കണം.

- പ്രാദേശിക പദ്ധതി ലക്ഷ്യങ്ങൾ**
- ഉല്പാദനമേഖലയുടെ വളർച്ച
 - പരിസ്ഥിതി പ്രകൃതിവിഭവങ്ങളുടെ സംരക്ഷണം
 - ജീവിത ഗുണനിലവാരം ഉയർത്തൽ
 - സാമൂഹ്യ നീതി
 - സാമ്പത്തിക വികസനം
 - സമഗ്ര വികസനം

- ക്ഷേമകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടെ ചുമതലകൾ**
- സ്തീകളുടെയും കുട്ടികളുടെയും വികസനം
 - പട്ടികജാതി വികസനം
 - പട്ടികവർഗ്ഗ വികസനം
 - സാമൂഹ്യ ക്ഷേമം
 - ദാരിദ്ര്യ നിർമ്മാർജ്ജനം
 - വയോജനക്ഷേമം
 - ശിശുവികസനം

- ആസൂത്രണ ഘട്ടങ്ങൾ**
- വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് രൂപീകരണം, ചുമതല
 - സ്റ്റാറ്റസ് റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കൽ
 - സ്റ്റേക്ക് ഹോൾഡർ ചർച്ച
 - ബാങ്ക് പ്രതിനിധി ചർച്ച, വാർഡ്സഭ, വികസന സെമിനാർ

- പദ്ധതി അംഗീകാര നടപടികൾ**
- സുലഭ സോഫ്റ്റ് വെയർ
 - വെബ്സൈറ്റ്-ൽ ആസൂത്രണ നിർവ്വഹണം

- ഘടകപദ്ധതികൾ, പ്രാധാന്യം**
- ദുർബ്ബലവിഭാഗങ്ങളുടെ പരിരക്ഷ വയോജന പദ്ധതി
- മോണിറ്ററിംഗ്
- സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ്

സെഷൻ - 3

1. **വിഷയം** : കൃഷിയും സാമൂഹ്യ വനവൽക്കരണവും
2. **ലക്ഷ്യം** : • കൃഷിയും സാമൂഹ്യ വനവൽക്കരണവും മേഖലയിൽ നടക്കേണ്ടതായ പ്രവർത്തികൾ സംബന്ധിച്ചും അതിൽ വികസന സ്ഥിരംസമിതിയ്ക്കുള്ള നേതൃത്വപരമായ പങ്കും സംബന്ധിച്ച് പഠിതാക്കളിൽ വ്യക്തമായ ധാരണ ഉണ്ടാക്കുക.
3. **സമയം** : 105 മിനിറ്റ്
4. **വേദി** : പൊതു വേദി
5. **ഉള്ളടക്കവും പഠനരീതിയും :**

ക്രമ നമ്പർ	ഉള്ളടക്കം	സമയം (മിനിറ്റിൽ)	രീതി	ഉപാധി
1	കൃഷിയുടെ പ്രാധാന്യം, ഭക്ഷ്യസുരക്ഷ, കേരളത്തിന്റെ അവസ്ഥ	20	അവതരണം	സ്ലൈഡ്
2	കൃഷിയും പരിസ്ഥിതിയും, ജൈവവൈവിധ്യം, നെൽവയൽ സംരക്ഷണ നിയമം	20	അവതരണം	സ്ലൈഡ്
3	നെൽകൃഷി വികസനം, കാർഷിക ഉപകരണങ്ങൾ, തരിശുനിലം	20	അവതരണം	സ്ലൈഡ്
4	പ്രശ്നങ്ങൾ-പരിഹാരങ്ങൾ	10	അവതരണം	സ്ലൈഡ്
5	തദ്ദേശസ്ഥാപനങ്ങളുടെ പങ്ക്	10	അവതരണം	സ്ലൈഡ്
6	പച്ചക്കറി-നാളികേരകൃഷി	10	അവതരണം	സ്ലൈഡ്
7	സാമൂഹിക വനവൽക്കരണം, മണ്ണ്,-ജല പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം, കേരളത്തിലെ സാമൂഹിക വനവൽക്കരണ മാതൃകകൾ	15	അവതരണം	സ്ലൈഡ്

അവതരണ കുറിപ്പ്

74-ാം ഭരണഘടനാ ഭേദഗതിയോടെ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് കൂടുതലായി കിട്ടിയ അധികാരങ്ങളേയും ചുമതലകളേയും പറ്റി ആമുഖമായി സൂചിപ്പിക്കണം. അങ്ങനെ ലഭിച്ച ചുമതലകളിൽ പ്രധാനമായ ഒന്നാണ് കൃഷിയും സാമൂഹ്യവനവൽക്കരണവും. ഈ രണ്ടു മേഖലകളിലും ചലനാത്മകമായ പ്രവർത്തികൾ നടത്തുന്നതിൽ വികസന സ്ഥിരംസമിതിയ്ക്കുള്ള പ്രാധാന്യവും എടുത്തു പറയണം.

സ്ലൈഡ് 1-4.

ഈ സ്ലൈഡുകൾ കാർഷിക മേഖലയുടെ പ്രാധാന്യവും കൃഷിയും ഭക്ഷ്യ സുരക്ഷയും തമ്മിലുള്ള ബന്ധവും വിശദമാക്കുന്നു. കേരളത്തിൽ ഇന്നു കൃഷിയുടെ അവസ്ഥയും ഈ സ്ലൈഡുകൾ ഉപയോഗിച്ച് വ്യക്തമാക്കാവുന്നതാണ്.

സ്ലൈഡ് 5-6

കൃഷിയും പരിസ്ഥിതിയും തമ്മിലുള്ള ബന്ധവും ജൈവവൈവിധ്യം സംരക്ഷിക്കേണ്ട ആവശ്യവും ഈ സ്ലൈഡുകൾ ഉപയോഗിച്ച് പഠിതാക്കളെ ബോധ്യപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

സ്ലൈഡ് 7

ഈ സ്ലൈഡ് കേരള നെൽവയൽ-തണ്ണീർത്തട സംരക്ഷണ നിയമം-2008 ന്റെ വിവിധ വശങ്ങൾ വളരെ വിശദമായി വിശദീകരിക്കുന്നു.

സ്ലൈഡ് 8-10

ഈ സ്ലൈഡുകൾ നെൽകൃഷിയെപ്പറ്റി പരാമർശിക്കുന്നു. നെൽകൃഷിയുടെ ഭൂത-വർത്തമാന-ഭാവി കാലങ്ങളെപ്പറ്റിയും ഈ കൃഷിയുടെ ഇന്നത്തെ ദയനീയാവസ്ഥയെപ്പറ്റിയും ഈ സ്ലൈഡുകൾ ഉപയോഗിച്ച് പഠിതാക്കളെ ബോധ്യപ്പെടുത്തണം. തരിശുനിലങ്ങൾ കൃഷിയിടങ്ങളാക്കേണ്ടതിന്റെ പ്രാധാന്യവും ഊന്നിപ്പറയാൻ ഈ സ്ലൈഡുകൾ സഹായിക്കും.

സ്ലൈഡ് 11-16

കാർഷിക മേഖല അഭിമുഖീകരിക്കുന്ന വിവിധ പ്രശ്നങ്ങളാണ് ഈ സ്ലൈഡുകളിലെ പ്രതിപാദ്യം. സംഭരണവും വിപണനവും നേരിടുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ ആദ്യ സ്ലൈഡുകൾ പ്രതിപാദിക്കുന്നു. 12-ാം സ്ലൈഡ് അതിനുള്ള പരിഹാരങ്ങൾ നിർദ്ദേശിക്കുന്നു. കർഷക തൊഴിലാളികളുടെ ലഭ്യത കുറവിനെയാണ് 14-ാം നമ്പർ സ്ലൈഡ് പ്രതിപാദിക്കുന്നത്. ഈ പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കാൻ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് എന്തു ചെയ്യാൻ കഴിയുമെന്ന് 16-ാം നമ്പർ സ്ലൈഡ് ചിന്തിക്കുന്നു. സ്ലൈഡുകൾ വിശദമായി വിശകലനം ചെയ്ത് പഠിപ്പിച്ചാൽ ക്ലാസിനെ ഉഷാരാക്കി നിർത്താനും കഴിയും.

സ്ലൈഡ് 17-20

പച്ചക്കറി-നാളികേര കൃഷിയുടെ പ്രാധാന്യവും അതെങ്ങിനെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാൻ കഴിയും എന്നുള്ള കാര്യങ്ങൾ പഠിതാക്കളെ ബോധ്യപ്പെടുത്താൻ ഈ സ്ലൈഡുകൾ ഉപയോഗിക്കാം. നാളികേരത്തിൽ നിന്ന് വിവിധ വസ്തുക്കൾ ഉല്പാദിപ്പിക്കുന്നതിനെ പറ്റിയും പരാമർശമുണ്ട്.

സ്ലൈഡ് 21-25

ഈ സ്ലൈഡിലെ പ്രധാന ചർച്ചാ വിഷയങ്ങൾ പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണവും സാമൂഹ്യ വനവൽക്കരണവുമാണ്. പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം നിത്യ ജീവിതത്തിന്റെ ഭാഗമാക്കേണ്ടതിനെപ്പറ്റി സ്ലൈഡുകൾ ഉത്ബോധിപ്പിക്കുന്നു. 25-ാം സ്ലൈഡാവട്ടെ കേരളത്തിൽ നടക്കുന്ന വിവിധരീതിയിലുള്ള സാമൂഹ്യവനവൽക്കരണ പദ്ധതികളുടെ ഗുണനിലവാരവും പ്രത്യേകതകളും ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നു.

വെറും അവതരണങ്ങൾക്ക് പകരം ഇടയ്ക്കിടെ പഠിതാക്കളെ കൂടെ ചർച്ചയിലേക്ക് നയിക്കുകയും അതുവഴി അവരുടെ സജീവപങ്കാളിത്തം ഉറപ്പാക്കുകയും ചെയ്യുന്നത് നന്നായിരിക്കും.

സെഷൻ 3

കൃഷിയും സാമൂഹ്യ വനവൽക്കരണവും

കൃഷിയുടെ പ്രാധാന്യം

- ഭക്ഷ്യസുരക്ഷ
- ഭക്ഷ്യോത്പാദനം
- മണ്ണ് ജല ജൈവ വൈവിധ്യ സംരക്ഷണം
- തൊഴിൽ സൃഷ്ടി

കൃഷിയും ഭക്ഷ്യസുരക്ഷയും

- ഒരു പ്രദേശത്ത് വസിക്കുന്ന ജനങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമുള്ള ഭക്ഷ്യോത്പന്നങ്ങളുടെ ലഭ്യത ഉറപ്പുള്ള അവസ്ഥയെ ആണ് ഭക്ഷ്യ സുരക്ഷ എന്നത് കൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്

ഭക്ഷ്യസുരക്ഷ കൈവരിക്കുന്നത് എപ്രകാരം

- ഉൽപാദനം
- ഇറക്കുമതി
ഇറക്കുമതി ഒരു ഞാണിൽമേൽ കളി

കേരളം

- ഭക്ഷ്യ പ്രതിസന്ധിയുടെ ഏറ്റവും ദുർബലമായ ഇര
- കേരളത്തിന്റെ ഭക്ഷ്യ കമ്മി-85%
- ഭക്ഷ്യരംഗത്ത് സമ്പൂർണ്ണ പരാശ്രയത്തിലേക്ക്

കൃഷിയും പരിസ്ഥിതിയും

- നെൽവയലുകൾ ഇല്ലാതായത് നെല്ലുല്പാദനത്തെ മാത്രമല്ല ജല സുരക്ഷയെയും ഇല്ലാതാക്കി
- നെൽവയലുകളും തണ്ണീർത്തടങ്ങളും നമ്മുടെ ജലസംഭരണികളാണ്. അവ ഭൂഗർഭ ജലസമ്പത്ത് സമ്പുഷ്ടമാക്കി ജല സുരക്ഷ ഉറപ്പ് വരുത്തുന്നു

ജൈവവൈവിധ്യ സംരക്ഷണം

- നെൽപാടങ്ങളും കൃഷിയിടങ്ങളും നിരവധി ജീവജാലങ്ങളുടെയും സൂക്ഷ്മജീവികളുടെയും ആവാസകേന്ദ്രങ്ങൾ കൂടിയാണ്. കൃഷി നശിക്കുന്നതോടെ ഈ ജൈവ വൈവിധ്യവും നമുക്ക് നഷ്ടമാകുന്നു

കേരള നെൽവയൽ തണ്ണീർത്തട സംരക്ഷണ നിയമം 2008

- കേരളത്തിലെ കാർഷിക രംഗത്തെ വളർച്ച പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനും പാരിസ്ഥിതിക വ്യവസ്ഥിതിയുടെ സുസ്ഥിരത ഉറപ്പ് വരുത്തുന്നതിനും വേണ്ടി നെൽവയലുകളും തണ്ണീർത്തടങ്ങളും സംരക്ഷിക്കുന്നതിനും അവ പരിവർത്തനപ്പെടുത്തുന്നതിനും രൂപാന്തരപ്പെടുത്തുന്നതിനും നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനുമുള്ള നിയമം

- നെൽവയലുകളുടെ പരിവർത്തനം പൊതു ആവശ്യങ്ങൾക്കോ, ഉടമസ്ഥർക്ക് വീട് വയ്ക്കുന്നതിനോ മാത്രം.
- തണ്ണീർത്തടങ്ങൾ
- രൂപാന്തരപ്പെടുത്തുന്നതിനും അവയിൽ നിന്ന് മണൽ നീക്കം ചെയ്യുന്നതിനും പൂർണ്ണ നിരോധനം
- ലംഘിക്കുന്നവർക്ക് ആറ് മാസം മുതൽ രണ്ട് വർഷം വരെ തടവ് ശിക്ഷ. 50000 രൂപ മുതൽ പിഴ

- ഈ നിയമത്തിന് വിരുദ്ധമായി രൂപാന്തരം ചെയ്യപ്പെട്ട നെൽവയലിലോ തണ്ണീർത്തടങ്ങളിലോ ഏതെങ്കിലും നിർമ്മാണമോ പ്രവൃത്തിയോ നടത്തുവാൻ യാതൊരു ലൈസൻസും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ നൽകാൻ പാടുള്ളതല്ല.
- തണ്ണീർത്തടങ്ങൾ
- രൂപാന്തരപ്പെടുത്തുന്നതിനും അവയിൽ നിന്ന് മണൽ നക്കം ചെയ്യുന്നതിനും പൂർണ്ണ നിരോധനം
- ലംഘിക്കുന്നവർക്ക് ആറ് മാസം മുതൽ രണ്ട് വർഷം വരെ തടവ് ശിക്ഷ. 50000 രൂപ മുതൽ പിഴ

നെൽകൃഷി വികസനം

- നെൽകൃഷിയുടെ പരിപോഷണത്തിനും നെല്ലുൽപാദന വർദ്ധനയ്ക്കും ഒരു ദിമുഖ സമീപനം
- 1. നിലവിലുള്ള നെൽകൃഷി മെച്ചപ്പെടുത്തുക
2. തരിശു നിലയങ്ങളിൽ കൃഷിയിറക്കുക

നിലവിലുള്ള നെൽകൃഷി മെച്ചപ്പെടുത്തുക

- സമഗ്ര നെൽകൃഷി വികസന പരിപാടി
- നെൽവിത്ത്, വളം, കീടനാശിനി
- ഇൻഷുറൻസ് സഹായം
- സസ്യ സംരക്ഷണം - സ്പ്രേയർ
- ജലസേചനം - പമ്പ് സെറ്റ്

കാർഷിക ഉപകരണങ്ങൾ

- ട്രാക്ടർ, ടില്ലർ, നടീൽയന്ത്രം, കൊയ്ത്ത് യന്ത്രം, മെതി യന്ത്രം (സമിതികൾക്ക്)
- കള നീക്കൽ ഉപകരണങ്ങൾ, കാട് വെട്ട് യന്ത്രങ്ങൾ
- കൂലിചെലവ് സബ്സിഡി (നിലവിൽ ഹെക്ടറിന് 4500 രൂപ)

തരിശ് നിലങ്ങൾ കണ്ടെത്തി കൃഷിയിറക്കുക

- തരിശുനിലങ്ങളുടെ ഡാറ്റാ ബാങ്ക്
- ഉടമസ്ഥരെ കൊണ്ട് കൃഷി ചെയ്യിക്കുക
- തരിശു നിലങ്ങൾ പാട്ടു വ്യവസ്ഥയിൽ ഏൽപ്പിച്ച് കൃഷി ചെയ്യുക

- തരിശുനിലങ്ങൾ കൃഷി ചെയ്യുന്നതിന് നെൽകൃഷി പാക്കേജിലെ എല്ലാ സബ്സിഡികൾക്കും പുറമെ സർക്കാരിന്റെ അധികധനസഹായം (ഹെക്ടറിന് 5000 രൂപ) കൂടി ലഭിക്കുന്നതാണ്.

സംഭരണവും വിതരണവും

- പ്രശ്നം-മതിയായ സംഭരണ സംവിധാനം ഇല്ല
- കർഷകന് ചെറിയ വില മാത്രം ലഭിക്കുന്നു. ബാക്കി ഇടനിലക്കാർ അപഹരിക്കുന്നു

പരിഹാരം

- നെൽകർഷകർ ഉൽപാദിപ്പിക്കുന്ന നെല്ലിന് ന്യായവില നൽകി സർക്കാർ സംഭരിക്കണം
- സർക്കാർ നിശ്ചയിക്കുന്ന വിലയ്ക്ക് കർഷകരിൽ നിന്ന് നേരിട്ട് നെല്ല് സംഭരിക്കുവാൻ തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾ സംവിധാനമൊരുക്കണം.

വിപണനം

- പ്രാഥമിക സഹകരണ സംഘങ്ങൾ, കുടുംബശ്രീ ഗ്രൂപ്പുകൾ എന്നിവയിലൂടെ സംഭരിക്കുന്ന നെല്ല് വിപണിയിലെത്തിക്കണം

കർഷകതൊഴിലാളികളുടെ ലഭ്യത കുറവ്

കാരണങ്ങൾ

- കാർഷിക മേഖലയിൽ മറ്റു മേഖലകളിൽ ഉള്ളതിനേക്കാൾ കുലി കുറവാണ്
- സ്ഥിരം ജോലി ലഭിക്കുന്നതിനുള്ള സാധ്യത മറ്റ് മേഖലയേക്കാൾ കുറവാണ്
- ആയാസകരവും ഉത്തരവാദിത്തം കൂടുതലുള്ളതുമായ ജോലിയാണ്

- ബോണസ്, പ്രൊവിഡന്റ് ഫണ്ട്, ഇൻഷുറൻസ് തുടങ്ങിയ ആനുകൂല്യങ്ങൾ ഇല്ല.
- കർഷക തൊഴിലാളികളുടെ സാമൂഹിക പദവി കുറവാണ്

പരിഹാരങ്ങൾ

- തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയിൽ കാർഷിക മേഖലയ്ക്ക് പ്രഥമ പരിഗണന നൽകണം.
- നഗരപ്രദേശങ്ങളിൽ പ്രത്യേക നഗര കാർഷിക തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി സർക്കാർ ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പാക്കണം.
- കർഷക തൊഴിലാളികൾക്ക് മറ്റ് മേഖലകളിൽ ലഭിക്കുന്ന ആനുകൂല്യങ്ങൾ ബാധകമാക്കണം.

തദ്ദേശസ്ഥാപനങ്ങളുടെ പങ്ക്

- ലേബർ ബാങ്ക് (തൊഴിൽ സേന)
- ഞാറു നടീൽ മുതൽ കൊയ്ത്ത് വരെയുള്ള പ്രവൃത്തികൾക്ക് തൊഴിലാളികളെ ലഭ്യമാക്കുക
- നെൽകൃഷി മുഴുവൻ ഒരു പാക്കേജായി ഏറ്റെടുത്ത് ചെയ്യുക

പച്ചക്കറി കൃഷി വികസനം

സമഗ്ര പച്ചക്കറി കൃഷി

- വിത്തുകൾ സൗജന്യം
- ജൈവവളം 75% സബ്സിഡി
- ജൈവകീടനാശിനി 50% സബ്സിഡി
- കിണർ 75% സബ്സിഡി
- ചെറുകിട നാമമാത്ര കർഷകർക്ക് ഹെക്ടറിന് 10000 രൂപ കുലി ചെലവ് സബ്സിഡി

- മുറ്റത്തും ടെറസ്സിലും പച്ചക്കറി കൃഷി
- ഒരു കുടുംബത്തിന് 25 മൺചട്ടികൾ 50 ശതമാനം സബ്സിഡി
- തരിശുനിലങ്ങളിൽ പച്ചക്കറി കൃഷി പ്രോത്സാഹനം
- പച്ചക്കറി വിപണന കേന്ദ്രങ്ങൾ സംഘടിപ്പിക്കുക

നാളികേരകൃഷി

തെങ്ങ് കൃഷി വികസനം

- ജൈവവളം കുമ്മായം 75% സബ്സിഡി
- രാസവളം, കീടനാശിനി 50% സബ്സിഡി
- നാളികേരകൃഷിയ്ക്ക് ഏറ്റവും അനുയോജ്യമായ നാട്-മണ്ണ്, വെള്ളം, സൗരോർജ്ജം

നാളികേരത്തിൽ നിന്ന് മൂല്യവർദ്ധിത ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ (Value Added Product)

- കാമ്പിൽ നിന്ന് - കൊപ്ര, വെളിച്ചെണ്ണ, വെന്ത വെളിച്ചെണ്ണ (ഉരുക്കെണ്ണ), വെർജിൻ കോക്കനട്ട് ഓയിൽ, ഹെയർ ഓയിൽ, സോപ്പ്, മാസാജ് ഓയിൽ
- ചിരട്ടയിൽ നിന്ന്-ഷെൽ ചാർക്കോൾ, ആക്ടിവേറ്റഡ് കാർബൺ, കരകൗശല വസ്തുക്കൾ
- പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി കുടുംബശ്രീ ചെറുകിട യൂണിറ്റുകൾ സ്ഥാപിക്കാം

മണ്ണ്, ജല പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം

- നീർത്തട സംരക്ഷണം
- തോടുകൾ, കുളങ്ങൾ, ചാലുകൾ, മറ്റ് ജലാശയങ്ങൾ വൃത്തിയാക്കി സംരക്ഷിക്കൽ
- മഴക്കുഴികൾ, കയ്യാലകൾ, തടയണകൾ നിർമ്മിക്കൽ
- പൊതു സ്ഥലങ്ങളിൽ വൃക്ഷവൽക്കരണം

സാമൂഹ്യ വനവൽക്കരണം (Social Forestry)

- വനങ്ങളില്ലാത്ത മനുഷ്യവാസമുള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽ വിറക്, ഉരുപ്പടി, കാലിത്തീറ്റ മുതലായ ആവശ്യങ്ങൾക്കായി മരങ്ങൾ നട്ട് പിടിപ്പിക്കുക

ലക്ഷ്യങ്ങൾ

- ഗ്രാമീണ ജനതയുടെ ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റി ജീവിത സാഹചര്യം മെച്ചപ്പെടുത്തുക
- നിലവിലുള്ള വനങ്ങളുടെ ചൂഷണം തടയുക
- തരിശുനിലയങ്ങൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുക

ലക്ഷ്യങ്ങൾ

- അന്തരീക്ഷ മലനീകരണം ചെറുത്ത് പരിസ്ഥിതിയെ സംരക്ഷിക്കുക
- ഭൂമിയുടെ തനതായ ഹരിത ഭംഗി നിലനിർത്തുക (പ്രദേശത്തെ ഹരിതാഭമാക്കി സൗന്ദര്യവൽക്കരിക്കുക)
- കൃഷിയെ സംരക്ഷിക്കുക
- ജനങ്ങളിൽ പ്രകൃതി സ്നേഹം വളർത്തുക

**കേരളത്തിലെ സാമൂഹ്യവന
വൽക്കരണ മാതൃകകൾ**

- “എന്റെ മരം പദ്ധതി”
- “വഴിയോര തണൽ” പദ്ധതി
- കടലോര വൃക്ഷവൽക്കരണ” പദ്ധതി

നന്ദി

സെഷൻ - 4

1. വിഷയം : മണ്ണ് സംരക്ഷണം-ജലസേചനം
2. ലക്ഷ്യം : • മണ്ണ്-ജല സംരക്ഷണത്തിന്റെ പ്രാധാന്യം പഠിതാക്കളെ ബോധ്യപ്പെടുത്തുക
3. സമയം : 120 മിനിറ്റ്
4. വേദി : പൊതു വേദി
5. ഉള്ളടക്കവും പഠനരീതിയും :

ക്രമ നമ്പർ	ഉള്ളടക്കം	സമയം (മിനിറ്റിൽ)	രീതി	ഉപാധി
1	വനവും പർവ്വതങ്ങളും നിലനിൽക്കേണ്ടത് മണ്ണ് സംരക്ഷണത്തിന് അനിവാര്യമാണെന്ന് ബോധ്യപ്പെടുത്തുന്നു. കേരളത്തെ സംബന്ധിച്ച് പശ്ചിമഘട്ടമാണ് നിലനിർത്തേണ്ടത്.	25	അവതരണം, ചർച്ച	എൽ.സി.ഡി.
2	മണ്ണ് രൂപം കൊള്ളുന്നത്, മണ്ണിന്റെ പ്രത്യേകതകൾ, മേൽമണ്ണ്-അത് നഷ്ടപ്പെട്ടാലുണ്ടാകുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ.	20	അവതരണം	എൽ.സി.ഡി.
3	ജലം-ജലത്തിന്റെ സംരക്ഷണാവശ്യം, നീർമറി-നദീതട സംരക്ഷണം, ജലസ്രോതസ്സിന്റെ നാശം-മനുഷ്യൻ തന്നെ സ്വന്തം ജീവൻ വിനയാകുന്നു.	20	അവതരണം	എൽ.സി.ഡി.
4	വനനശീകരണം-ജൈവവൈവിധ്യത്തിന്റെ നാശം-സസ്യസമ്പത്തും മണ്ണ് പരിപോഷണവും.	20	അവതരണം	ചാർട്ട് പേപ്പർ
5	മണ്ണൊലിപ്പും വാട്ടർഫെറലും-മണ്ണ് ജല സംരക്ഷണ മാർഗ്ഗങ്ങൾ-സാമൂഹ്യ വനവൽക്കരണം.	20	അവതരണം	ചാർട്ട് പേപ്പർ
6	സംശയനിവാരണം	15		

അവതരണ കുറിപ്പ്

സെസ്സൻ 1-3

മണ്ണ്-ജല സംരക്ഷണത്തിന് വനങ്ങളുടേയും പർവ്വതങ്ങളുടേയും നിലനിൽപ്പ് അനിവാര്യമാകുന്നു. അവയുടെ നാശം ജല-മണ്ണ് രൂപങ്ങളുടേയും നാശം തന്നെയാണ്. കേരളത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം പശ്ചിമഘട്ടവും അനുബന്ധ വനമേഖലയുമാണ് സംരക്ഷിക്കേണ്ടത്.

സെസ്സൻ 4-9

മണ്ണിന്റെ രൂപീകരണം, മൺ രൂപങ്ങൾ മണ്ണിന്റെ ഘടകങ്ങൾ ഭൗതിക രാസ ഗുണങ്ങൾ ഇവ വിശദമാക്കുന്നു. രസകരമായി ടി കാര്യങ്ങൾ സെസ്സൻലിലൂടെ വിശദമാക്കാൻ കഴിയും.

സെസ്സൽ 10-12

മേൽമണ്ണ്-മേൽമണ്ണിന്റെ പ്രത്യേകതകൾ കൃഷിയും മേൽമണ്ണും-മേൽ മണ്ണിന്റെ നഷ്ടവും മരുഭൂമി വൽക്കരണവും-കുന്നുകളും ജലതോതസ്സും ഇവയാണ് സെസ്സഡുകൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നത്. ഇത് വിശദമാക്കി പഠിതാക്കളെ ബോധ്യപ്പെടുത്തണം.

സെസ്സൽ 13-16

ഈ സെസ്സഡിലെ വസ്തുതകൾ ഉപയോഗിച്ച് കേരളത്തിലെ ജലസമ്പത്ത് വിശദമാക്കാം. വർഷപാതങ്ങൾ-ജനസംഖ്യയും ജലപങ്കാളിത്തവും-വിവിധമഴരൂപങ്ങൾ ഇവയെല്ലാം പഠിതാക്കളുമായി പങ്കുവയ്ക്കുന്നതിന് ടി സെസ്സഡ് ഉപയോഗിക്കാം.

സെസ്സഡ് 21

പ്രകൃതിപരമായ സ്വയം ജലസംരക്ഷണ മാർഗ്ഗങ്ങൾ കാവുകൾ.

കായലും കണ്ടലും.

നെൽപ്പാടങ്ങൾ, സമ്മിശ്ര കൃഷിരീതി.

ചെറുകിട ജലസേചന പദ്ധതികളുടെ പ്രത്യേകതയും മേന്മകളും പ്രകൃതി വിഭവങ്ങളും ജല സംരക്ഷണവും ഈ കാര്യങ്ങൾ എല്ലാം തന്നെ ഈ സെസ്സഡുകൾ വിശദമാക്കുന്നു. പഠിതാക്കൾക്ക് വളരെ ഉപകാരപ്രദമായി മാറുന്ന രീതിയിൽ ക്ലാസ് എടുക്കാൻ കഴിയും

സെസ്സഡ് 22-23

കുടിവെള്ളക്ഷാമം-ഹേതുക്കൾ-മണൽ വാരൽ, കുന്നിടിക്കൽ-പരിഹാരം നീർമറി അല്ലെങ്കിൽ നദീതട സംരക്ഷണം. ഈ പ്രശ്നങ്ങൾ പഠിതാക്കളുമായി ചർച്ച ചെയ്യുന്നതിന് ഈ സെസ്സഡുകൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്താം.

സെസ്സഡ് 24-28

ജൈവവൈവിധ്യത്തിന്റെ സംരക്ഷണം-വന നശീകരണം തടയൽ-വനങ്ങൾ കൊണ്ടുള്ള ഗുണങ്ങൾ -മനുഷ്യജീവൻ വനങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു തുടങ്ങിയ സജീവപ്രശ്നങ്ങൾ ഈ സെസ്സഡ് മുന്നോട്ടു വയ്ക്കുന്നു. ഇതുപയോഗിച്ച് പഠിതാക്കളിൽ ഈ വസ്തുത സജീവമായി നിലനിർത്താൻ കഴിയണം.

സെസ്സഡ് 29-32

മണ്ണൊലിപ്പ്-കാരണങ്ങൾ-മനുഷ്യ നിർമ്മിതം-മനുഷ്യനു തന്നെ വിനയാകുന്നു. മണ്ണൊലിപ്പിന്റെ ദോഷഫലങ്ങൾ-സസ്യസമ്പത്തും മണ്ണൊലിപ്പും ഇവയെല്ലാം ഈ സെസ്സഡുകൾ ഉപയോഗിച്ച് പഠിതാക്കളെ ബോധ്യപ്പെടുത്തുന്നതിന് ശ്രമിക്കണം.

സെസ്സൽ 33-38

വാട്ടർഷെഡ്-വാട്ടർഷെഡിന്റെ തരംതിരിവ്-വാട്ടർഷെഡ് വികസനം എങ്ങനെ? നിർമ്മാണ പ്രദേശങ്ങളുടെ ധർമ്മം-വാട്ടർഷെഡിനെ നിയന്ത്രിക്കുന്ന ഘടകങ്ങൾ-തുടങ്ങിയ പ്രശ്നങ്ങൾ പഠിതാക്കളിൽ എത്തിക്കണം.

സെസ്സൽ 39-45

വാട്ടർഷെഡ് അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള വികസന പരിപാടികൾ-അവയുടെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ-തൊഴിലവസരങ്ങൾ ജലസംഭരണികളുടേയും ജലാശയങ്ങളുടേയും സംരക്ഷണം, വാട്ടർഷെഡ് മാനേജ്മെന്റ് തുടങ്ങിയ കാര്യങ്ങൾ ഈ സെസ്സലുകൾ പഠിതാക്കളുമായി പങ്ക് വെയ്ക്കുന്നു.

സെഷൻ 4
മണ്ണ് സംരക്ഷണം
- ജലസേചനം

കിഴക്കൻ മലനിരകൾ
600 മീറ്റർ ഉയരത്തിൽ
537 ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്
80 ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത്
44 നദികളുടെ ഉൽഭവം
1600 കിലോമീറ്റർ നീളത്തിൽ
മഹാരാഷ്ട്ര, കർണ്ണാടക, കേരളം,
തമിഴ്നാട്, ഗോവ
450 കിലോമീറ്റർ കേരളത്തിൽ (28%)
50% ജനങ്ങൾ

പശ്ചിമഘട്ട വികസന പദ്ധതിയുടെ
ആരംഭം
5-ാം പദ്ധതി
♦ Peoples oriented programme
6-ാം പദ്ധതി
♦ Hilly area development
7-ാം പദ്ധതി
♦ Watershed

എന്താണ് പശ്ചിമഘട്ട വികസന പദ്ധതി
പ്രകൃതിയുടെ സംതുലിതാവസ്ഥ നില
നിർത്തിക്കൊണ്ടുള്ള സ്ഥായിയായ വികസ
നം, വാട്ടർഷെഡ് പ്രദേശത്ത് ലഭ്യമായ
പ്രകൃതി വിഭവങ്ങളെ ശാസ്ത്രീയമായി
സംരക്ഷിക്കുകയും പരിപോഷിപ്പിക്കുകയും
വിനിയോഗിക്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ട്
കാർഷിക ഉൽപ്പാദനവും ഉൽപ്പാദന ക്ഷമ
തയും വർദ്ധിപ്പിക്കുക (Madhav Gadgil)

പ്രകൃതി വിഭവങ്ങൾ
♦ മണ്ണ്
♦ ജലം
♦ ജൈവസമ്പത്ത്

പാറ പൊടിഞ്ഞ് മണ്ണാവുന്നു

7-8 ഇഞ്ച് കനത്തിലുള്ള
മേൽമണ്ണ്

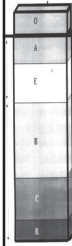

മൺ പ്രരൂപം

മണ്ണിന്റെ ആഴം, ജൈവാംശത്തിന്റെ ശേഖരം, കളിമണ്ണിന്റെ കിടപ്പ്, വിക്ഷാളനത്തിന്റെ തീവ്രത തുടങ്ങിയ വിവരങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കാൻ. ഒരു മാതൃ പ്രരൂപത്തിന് 5 മുഖ്യപങ്കാളികളുണ്ട്

മൺ പ്രരൂപം

ജൈവപാളി
മണ്ണിന് വിളിക്കാവുന്ന ഭാഗം (കറുത്ത നിറം) സിലിക്കേറ്റ്, കളിമണ്ണ്, ഇരുമ്പ്, അലൂമിനിയം ഓക്സൈഡുകൾ താഴേയ്ക്ക് ഒലിച്ചിറങ്ങുന്ന ഭാഗം
മുകളിലത്തെ പാളിയിൽ നിന്നും വിക്ഷാളനം ചെയ്യപ്പെട്ട ശേഖരിക്കുന്ന ഭാഗം
ജൈവപ്രവർത്തനങ്ങൾ ഇല്ലാത്ത ഭാഗം പാറപൊടിത്തേയുള്ളൂ മണ്ണ് എന്ന് പറയാറായിട്ടില്ലാത്ത ഭാഗം
രൂപപരിണാമത്തിന് വിധേയമാവാത്ത ഉറച്ച പാറയാണിത്

മണ്ണിലടങ്ങിയിരിക്കുന്ന ഘടകങ്ങൾ

- ധാതുക്കൾ 45%
- ഇൗർപ്പം 25%
- വായു 25%
- ജൈവാംശം 5%
- (സൂക്ഷ്മജീവികൾ പോഷക ഘടകങ്ങൾ അമ്ലത, ക്ഷാരത്വം, ഉഷ്ണമാവ്)

മണ്ണിന്റെ ഭൗതിക ഗുണങ്ങൾ

- രചന
- മണ്ണിന്റെ ഘടന
- സൂഷിര സ്ഥലം
- ഗാഢത
- മണ്ണിന്റെ നിറം
- മണ്ണിലെ ജലാംശം

മണ്ണിന്റെ രാസഗുണങ്ങൾ

മണ്ണിന്റെ ഉൽപ്പാദന ക്ഷമതയിൽ ഭൗതിക ഗുണങ്ങളോടൊപ്പമോ അധിലധികമോ പ്രാധാന്യം രാസഗുണങ്ങൾക്കുണ്ട്. സാധാരണഗതിയിൽ ഭൗതിക ഗുണങ്ങൾ മാത്രം കാര്യമില്ല. മണ്ണിലടങ്ങിയിരിക്കുന്ന കളിമണ്ണിന്റെ അളവ്, ജൈവാംശം, ഇരുമ്പ്, അലൂമിനിയം ഓക്സൈഡുകളുടെ അളവ് ഇതൊക്കെയാണ് രാസഗുണങ്ങളെ സ്വാധീനിക്കുക

മണ്ണിന്റെ പ്രത്യേകതകൾ

ഭൂമിയുടെ ജലസംഭരണി
ജീവന്റെ നിലനിൽപ്പിനാവശ്യമായ വായു, വെള്ളം, ഭക്ഷണം, വസ്ത്രം, പാർപ്പിടം, ഇന്ധനം
ഭൂമിയിൽ ജൈവസമ്പത്ത് നിലനിർത്തി സൂര്യതാപത്തെ പ്രാണവായുവാക്കി മാറ്റാൻ

മേൽമണ്ണ്

ഒരിഞ്ച് മേൽമണ്ണ് ഉണ്ടാവാൻ ആയിരത്തോളം വർഷങ്ങൾ വേണ്ടിവരും ഒരു ഹെക്ടറിൽ നിന്ന് പ്രതിവർഷം 35 ടൺ മണ്ണ് വരെ നഷ്ടപ്പെടുന്നു (തീവ്രമായ മണ്ണൊലിപ്പ്) ഒരു ഹെക്ടറിൽ നിന്ന് പ്രതിവർഷം 16 ടൺ മണ്ണ് വരെ നഷ്ടപ്പെടുന്നു

മേൽമണ്ണ് നഷ്ടപ്പെട്ടാൽ

ജൈവ വൈവിധ്യവും ഉൽപ്പാദനക്ഷമതയും നഷ്ടപ്പെടും ഭൂപ്രകൃതിയുടേയും കാലാവസ്ഥയുടേയും മാറ്റത്തിനു വഴിതെളിയിക്കും ഈർപ്പം നഷ്ടപ്പെടുന്നു കൂനുകൾ ഇടിച്ച്, നെൽപ്പാടങ്ങൾ നികത്തുന്നത് കൃഷിഭൂമിയുടെ ഉൽപ്പാദനക്ഷമതയും കാർഷികാദായവും കുറയും

നെല്ലിനു വേണ്ടി മാത്രമല്ല നെൽപ്പാടങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കേണ്ടത്, വെള്ളപ്പൊക്കം, വരൾച്ച, മലിനീകരണം എന്നിവ തടയുന്നതിന് മഴക്കുഴികളിലും ഫെറോസിമന്റ് ടാങ്കുകളിലും സംഭരിച്ചു വയ്ക്കുന്നതിനേക്കാൾ എത്രയോ മടങ്ങ് ജലം 10 ഹെക്ടർ പാടത്ത് ശേഖരിക്കാൻ കഴിയും കൂനുകൾ നിറപ്പാക്കുന്നതോടെ അവ നൽകുന്ന ജലസ്രോതസ്സ്, തണൽ, വായു സഞ്ചാരം, ജൈവവൈവിധ്യം എല്ലാം നശിക്കുന്നു

വർഷത്തിൽ ലഭിക്കുന്ന വർഷപാതം 3018 കി.മീ. ഈ വെള്ളത്തിലെ ഭൂരിഭാഗവും സമുദ്രത്തിലേക്കും ഒഴുകി പോകുന്നു 78000 ദശലക്ഷം ഘനമീറ്റർ ജലം ഒഴുകി പോകുന്നു 46800 ദശലക്ഷം ഘനമീറ്റർ ലാഭകരമായി ഉപയോഗപ്പെടുത്താൻ നമുക്ക് കഴിയുന്നതാണ് (60%)

വെള്ളം വെള്ളം!!

- 1 കിലോഗ്രാം ഉരുക്ക് നിർമ്മിക്കാൻ - 150 ലിറ്റർ
- 1 കി.ഗ്രാം കടലാസ് നിർമ്മിക്കാൻ - 900 ലിറ്റർ
- 1 കി.ഗ്രാം സിന്തറ്റിക് ഫൈബർ - 2000 ലിറ്റർ
- 1 കി.ഗ്രാം Mutton നിർമ്മിക്കാൻ - 70000 ലിറ്റർ
- 1 കമ്പ്യൂട്ടർ നിർമ്മിക്കാൻ - 30000 ലിറ്റർ
- 1 ടൺ നെല്ല് നിർമ്മിക്കാൻ - 4000 ലിറ്റർ
- 1 ലിറ്റർ പാൽ നിർമ്മിക്കാൻ - 900 ലിറ്റർ

- 1 ലിറ്റർ പെട്രോൾ - 10 ലിറ്റർ
 - 1 ലിറ്റർ ബീയർ - 10 ലിറ്റർ
 - 1 കി.ഗ്രാം പഞ്ചസാര - 9 ലിറ്റർ
- ഒരു മനുഷ്യൻ 60000 ലിറ്റർ വെള്ളം കുടിച്ച് തീർക്കുന്നു

ഇന്ത്യ ഇന്ന്

ലോക ജനസംഖ്യ	18%
കന്നുകാലികൾ	15%
വിസ്തൃതി	2%
വനം	1.5%
ജലസമ്പത്ത്	4%

കേരളത്തിലെ വിതരണം
 ഇടവപ്പാതി (65%)
 തുലാവർഷം (20%)
 ബാക്കി (15%)
 മഴക്കാലത്ത് ആവശ്യത്തിലും പതിന്മടങ്ങ് വെള്ളം. ആറ് മാസം വരൾച്ചാഭീഷണി

മുമ്പ്
 നദികളുടെ ഉദ്ഭവസ്ഥാനങ്ങളിൽ വനപ്രദേശം നാട്ടിൽ കാവുകൾ
 കായലും കണ്ടൽകാടും
 കുന്നുകൾ
 നെൽപ്പാടങ്ങൾ
 സമ്മിശ്ര കൃഷിരീതി
 മഴവെള്ളം സംരക്ഷിക്കുന്ന കാർഷികമുറകൾ
 കുളങ്ങൾ ധാരാളം ഉണ്ടായിരുന്നു

മഴവെള്ളം ഭൂമിയിൽ ആഴ്ന്നിറങ്ങൽ
 മഴവെള്ളം ഭൂമിയിൽ പതിച്ച് ഉപരിതല പ്രവാഹമായി ഒഴുകി ജലാശയങ്ങളിൽ എത്തിച്ചേരാനുള്ള സമയ ദൈർഘ്യം വർദ്ധിപ്പിച്ച് വേണ്ടത്ര വെള്ളം ഭൂമിയിൽ ആഗിരണം ചെയ്യപ്പെടാൻ അവസരം ഒരുക്കുക

നമുക്ക് ലഭിക്കുന്ന വർഷപാതത്തെ യുക്തിസഹമായി പ്രയോജനപ്പെടുത്തിയാൽ ചെലവേറിയ ജലസേചന പദ്ധതികളുടെ പുറകെ പോകേണ്ടിവരില്ല

സ്ഥിരമായ ജലലഭ്യത ഉറപ്പ് വരുത്തുന്നതിന് പ്രകൃതവിഭവങ്ങളെ ശാസ്ത്രീയമായി സംരക്ഷിക്കുകയും പരിപോഷിപ്പിക്കുകയും വിനിയോഗിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതുണ്ട്.

പ്രകൃതിവിഭവങ്ങൾ
 പ്രകൃതിവിഭവങ്ങൾ പരസ്പരാശ്രിതങ്ങളാണെന്നും ഒന്ന് നശിച്ചാൽ അത് മറ്റൊന്നിന്റെ നിലനിൽപ്പിനെ ബാധിക്കുമെന്നുള്ള തിരിച്ചറിവിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ ലഭ്യമായ വിഭവങ്ങളെ സംരക്ഷിക്കുകയും പരിസ്ഥിതിക്ക് ഹാനികരമല്ലാത്ത രീതിയിൽ വിനിയോഗിക്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ടുള്ള ഒരു വികസനതന്ത്രത്തിനുമാത്രമേ ശാശ്വതമായ ജലലഭ്യത ഉറപ്പുവരുത്താൻ കഴിയൂ.

ഇതിനുള്ള ചെലവ് കുറഞ്ഞതും ലോകവ്യാപകമായി അംഗീകരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതുമായ മാർഗ്ഗം നീർമറി അല്ലെങ്കിൽ നദീതടസംരക്ഷണം

- നമ്മുടെ സംസ്ഥാനം വേനലായാൽ കുടിവെള്ളക്ഷാമം
- നെൽവയൽ തണ്ണീർതടങ്ങളും നികത്തൽ
- പ്രകൃതിവിഭവങ്ങളുടെ മേലുള്ള അനിയന്ത്രിതമായ കടന്നുകയറ്റം
- മണൽവാരൽ
- കുനിക്കൽ

ജൈവവൈവിധ്യത്തിന്റെ കലവറയായ നിബിഡവനങ്ങളും കാർഷിക വിളകളും ഒക്കെ നമ്മുടെ സസ്യസമ്പത്തിൽ വരുന്നതാണ്.

വനനശീകരണം
 വനനശീകരണം മൂലം ജൈവവൈവിധ്യവും ജലസ്രോതസ്സുകളും നശിക്കുന്നു

ഭാവി വികസനത്തിനായി കാണുന്ന ടൂറിസം, ആയുർവേദം, സസ്യവൈവിധ്യം, വന്യജീവികൾ, ജലലഭ്യത, ഔഷധസസ്യങ്ങൾ എല്ലാം നശിക്കുന്നു

വനങ്ങൾകൊണ്ടുള്ള ഗുണങ്ങൾ
 സ്ഥായിയായ കാർഷികോൽപ്പാദനം സാധ്യമാവുകയും കുടിവെള്ള ദൗർലഭ്യം, വരൾച്ച, വെള്ളപ്പൊക്കം, പാരിസ്ഥിതിക പ്രശ്നങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയ്ക്ക് പരിഹാരം ഉണ്ടാവുകയും

സസ്യസമ്പത്ത് മണ്ണിനെ പരിപോഷിപ്പിക്കുകയും ആഹാരം, ജലം, പ്രാണവായു, ഇന്ധനം തുടങ്ങി മനുഷ്യന്റെ നിലനിൽപ്പിന് ആവശ്യമായ എല്ലാ ഘടകങ്ങളും ലഭ്യമാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

മണ്ണൊലിപ്പ്
 മേൽമണ്ണിനെ അതിന്റെ ഉൽപ്പത്തി സ്ഥാനത്തു നിന്നും ഇളക്കി മറ്റൊരു സ്ഥാനത്തേക്ക് ഇളക്കി മാറ്റി നിക്ഷേപിക്കുന്ന പ്രക്രിയയാണ് മണ്ണൊലിപ്പ്
 നമ്മുടെ സംസ്ഥാനത്ത് 39 ലക്ഷം ഹെക്ടർ വരുന്ന ഭൂവിസ്തൃതിയിൽ 9.5 ലക്ഷം ഹെക്ടർ ഭൂമി രൂക്ഷമായ മണ്ണൊലിപ്പിന് വിധേയമാണ്.

ഒരു ഹെക്ടറിൽ നിന്ന് പ്രതിവർഷം 16 ടൺ മേൽമണ്ണ് നഷ്ടപ്പെടുന്നു. ഗുരുതരമായ മണ്ണൊലിപ്പുള്ള പ്രദേശങ്ങളിൽ 35 ടൺ രാജ്യത്ത് പ്രതിവർഷം ഏകദേശം 5.5. ദശ ലക്ഷം ചതുശ്ര അടി നഷ്ടപ്പെടുന്നു. ഈ നഷ്ടം 700 കോടി വരും

മണ്ണൊലിപ്പിനുള്ള കാരണങ്ങൾ
 സാമൂഹിക കാരണങ്ങൾ
 വർഷപാതം
 ഭൂമിയുടെ ചരിവ്
 സസ്യാവരണം ഇല്ലായ്മ
 മൺതരങ്ങളും സ്വഭാവത്തിലെ പരിമിതികളും അശാസ്ത്രീയമായ കൃഷിരീതി
 വനനശീകരണം
 അനിയന്ത്രിതമായ കന്നുകാലി മേച്ചിൽ
 മണ്ണുസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ അഭാവം
 മണ്ണിടിച്ചിൽ, ഉരുൾപൊട്ടൽ

മണ്ണൊലിപ്പ് സംഭവിക്കുന്ന രീതികളും കാരണമാകുന്ന ഘടകങ്ങളും
 മണ്ണിനെ അതിന്റെ ഉൽപ്പത്തിസ്ഥാനത്തുനിന്ന് ഇളക്കുക
 അതിനെ മറ്റൊരു സ്ഥലത്തേക്ക് മാറ്റി കൊണ്ടു പോവുക
 അവിടെ നിക്ഷേപിക്കുക
 മണ്ണൊലിപ്പിന്റെ പ്രധാന ഘടകങ്ങളായിട്ടുള്ളത് മഴ, കാറ്റ്

മണ്ണൊലിപ്പ് കൊണ്ടുള്ള ദോഷഫലങ്ങൾ
 മേൽ മണ്ണ് ഒലിച്ചുകൊണ്ടുപോകുന്നു
 മേൽ മണ്ണിനോടൊപ്പം സസ്യപോഷകങ്ങളും നഷ്ടപ്പെടുന്നു
 ജലസംഭരണികളുടെ സംഭരണശേഷി കുറയുന്നു
 ഭൂഗർഭ ജലനിരപ്പ് താഴുന്നു

നദികളുടേയും തോടുകളുടേയും അടിത്തട്ട് മണ്ണടിഞ്ഞ് വെള്ളപ്പൊക്കം ഉണ്ടാകുന്നു.
 വരൾച്ച ഉണ്ടാകുന്നു
 മണ്ണിടിച്ചിലും ഉരുൾപൊട്ടലും മൂലം ജീവനും സ്വത്തിനും ഹാനി സംഭവിക്കുന്നു
 കൃഷിഭൂമിയുടെ ഉൽപ്പാദന ക്ഷമത കുറയുന്നു

വാട്ടർഷെഡ്
 ചെറുതോ വലുതോ ആയ ഏതൊരു നിർമ്മാലിനും അതിലേക്ക് വെള്ളം ഒഴുകിയെത്തുന്ന ഒരു ഭൂഭാഗം ചുറ്റുമായി ഉണ്ടാകും. കുന്നിന്റെ നെറുക മുതൽ ചാലിന്റെ ബഹിർഗമന സ്ഥാനം വരെ നീളുന്ന ഈ ഭൂഭാഗത്തെ ഒന്നാകെയാണ് ആ ചാലിന്റെ നീർത്തടം എന്നുപറയുന്നത്

വാട്ടർഷെഡ് എന്ന വാക്ക് നീർമറി അഥവാ വെള്ളം മറിയുന്ന രേഖ എന്ന അർത്ഥം വരുന്ന വാസ്തവ് ഷീഡ് എന്ന ജർമ്മൻ പദത്തിൽ നിന്ന് രൂപം കൊണ്ടതാണ്.
 വാസ്തവ് - വാട്ടർ
 ഷീഡ് - നീർച്ചാൽ

വാട്ടർഷെഡുകളുടെ തരംതിരിവ്

മൈക്രോ വാട്ടർഷെഡ്	50000
സബ് വാട്ടർഷെഡ്	10000-50000
മിഡ്ലി വാട്ടർഷെഡ്	1000 - 10000
മൈക്രോ വാട്ടർഷെഡ്	100-1000
മിനി വാട്ടർഷെഡ്	1-100

വാട്ടർഷെഡ് വികസനം എന്ത്? എങ്ങനെ?
 മണ്ണ്, ജലം, വായു എന്നീ പ്രകൃതി വിഭവങ്ങളിൽ നിന്ന് ഉരുത്തിരിയുന്നതാണ് ജീവൻ അഥവാ ജൈവസമ്പത്ത്
 ഈ മൂന്ന് പ്രകൃതി വിഭവങ്ങളിലേയും ജൈവസമ്പത്തിലേയും ഏറ്റവും ചലനാത്മകമായ ഘടകം ജലമാണ്.
 ഭൂമുഖത്ത് ജീവൻ ആവിർഭവിച്ചതും സംസ്കാരങ്ങൾ ഉടലെടുത്തതും വികസിച്ചതും ജലവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടാണ്.

ജലവുമായി ബന്ധപ്പെടുത്തിയല്ലാതെ പ്രകൃതിയിലെ ഒരു ചലനത്തേയും പ്രകൃതിയേയും വിശദീകരിക്കാൻ കഴിയില്ലാ എന്ന് നമുക്ക് മനസ്സിലാവും.

അതുകൊണ്ടുതന്നെ ജലത്തിന്റെ ചലനവുമായി ബന്ധപ്പെടുത്തിയല്ലാതെയുള്ള വികസനവും നിലനിൽക്കുന്നതായിരിക്കിയില്ല എന്ന തിരിച്ചറിവാണ് നാളിതുവരെ പിൻതുടർന്ന വികസനരീതികളിൽ നിന്ന് മാറി ചിന്തിക്കാൻ നമ്മെ പ്രേരിപ്പിച്ചതും നീർമറിയ ധിഷ്ഠിതമായ വികസനം എന്ന രീതിയ്ക്ക് ഇത്രയേറെ പ്രാധാന്യം കൈവന്നതും.

നീർമറി പ്രദേശങ്ങളുടെ ധർമ്മം

ഭൂമിയിൽ മഴയായും മഞ്ഞായും മറ്റേതു രൂപത്തിലും ലഭിക്കുന്ന വെള്ളത്തെ സുരക്ഷിതമായി ഒഴുക്കിവിടുകയും സംരക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നുള്ളതാണ് നീർമറി പ്രദേശത്തിന്റെ ധർമ്മം

വാട്ടർഷെഡിന്റെ പ്രവർത്തനത്തെ നിയന്ത്രിക്കുന്ന ഘടകങ്ങൾ

വിസ്തീർണ്ണം
ആകൃതി
ഭൂപ്രകൃതി
(ചരിവ്, നീരാഴ്ച)
നീർവാർച്ചാ സാന്ദ്രതയും നീർവാർച്ചാ ഘടനയും

സസ്യാവരണം

മൺ തരങ്ങൾ (ഘടന, മൺതരികളുടെ വലിപ്പം, മണ്ണിന്റെ ആഴം)
കാലാവസ്ഥ

വാട്ടർഷെഡ് വികസന പരിപാടികളുടെ മുഖ്യലക്ഷ്യങ്ങൾ

1. വാട്ടർഷെഡിനുള്ളിൽ ലഭ്യമായ പ്രകൃതി വിഭവങ്ങളെ ശാസ്ത്രീയമായി പരിപാലിക്കുകയും വിനിയോഗിക്കുകയും ചെയ്തു കൊണ്ട് സ്ഥായിയായ ഉൾപ്പാദനക്ഷമത പുലർത്തുന്ന ഒരു ജൈവവ്യൂഹം രൂപപ്പെടുത്തിയെടുക്കുക

2. ഗ്രാമീണ ജനങ്ങൾക്ക് തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുക
3. പരിതസ്ഥിതി പുനരുദ്ധാരണം
4. മണ്ണ് ജല സംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ഊന്നൽ നൽകുക വഴി ഭൂവിഭവങ്ങളെ സജ്ജീകരിക്കുക

5. മണ്ണ് ജലസംരക്ഷണ സംവിധാനങ്ങളുടെ അറ്റകുറ്റപ്പണികളും പരിപാലനവും ഉറപ്പുവരുത്തുക

6. വെള്ളപ്പൊക്കം, വരൾച്ച, ഉരുൾപൊട്ടൽ, മണ്ണിടിച്ചിൽ എന്നീ പ്രക്രിയകളെ നിയന്ത്രിക്കുക

7. ജലസംഭരണികളേയും ജലാശയങ്ങളേയും നദികളേയും സംരക്ഷിക്കുക

8. ജനങ്ങളുടെ ക്ഷേമത്തിനും സാമൂഹ്യനീതിക്കും ഏറ്റവും യോജിച്ച ഉൽപ്പാദന വ്യവസ്ഥകൾ ആവിഷ്കരിക്കുക

കാർഷിക വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് എന്തുകൊണ്ട് വാട്ടർഷെഡ് അടിസ്ഥാന യൂണിറ്റായി കണക്കാക്കപ്പെടുന്നു?

ഭൂമിയും ജലവുമാണ് കാർഷിക വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആസൂത്രണം ചെയ്യുമ്പോൾ പ്രഥമമായി പരിഗണിക്കപ്പെടേണ്ട ഘടകങ്ങൾ.

കാർഷികവികസനം, പരിസ്ഥിതി പുനരുദ്ധാരണം എന്നീ മേഖലകളിലെ വികസനപദ്ധതികളുടെ വിജയം അത്യാന്തികമായി ഈ വിഭവങ്ങളുടെ വിനിയോഗക്രമത്തെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ട് ഭൂമിയുടേയും ജലത്തിന്റെ സന്ധ്യജന്തു സമ്പത്തിന്റേയും സ്വതസിദ്ധമായ പ്രകൃതി വിശേഷങ്ങൾ സമരസപ്പെടുണ്ടാകുന്ന ഒരു അവസ്ഥയെ ഉൾക്കൊള്ളുന്നതും.

പ്രകൃതിദത്തമായ അതിർത്തികൾ കൊണ്ട് വേർതിരിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതുമായ വാട്ടർഷെഡ് തന്നെയാണ് ശാസ്ത്രീയമായ കാർഷിക വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് അനുയോജ്യമായ യൂണിറ്റ്

വാട്ടർഷെഡ് മാനേജ്മെന്റ്

മണ്ണ് സംരക്ഷണം
ചെറുകിട ജലസേചനം
കാർഷിക വികസനം
ക്ഷീരവികസനം
മൃഗസംരക്ഷണം
മത്സ്യവികസനം

ചെറുകിട വ്യവസായം
 സാമൂഹിക വനവൽക്കരണം
 ടൂറിസം
 വരൾച്ചയ്ക്കും വെള്ളപ്പൊക്കത്തിനുമെതി
 രെയുള്ള പ്രവർത്തനം

**വിവിധ മണ്ണുജല സംരക്ഷണ
 മാർഗ്ഗങ്ങൾ**
 സംരക്ഷണ കൃഷിമുറകൾ
 നിർമ്മിതികൾ
 നീർചാൽ സംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ

നന്ദി

സെഷൻ - 5

1. **വിഷയം** : ചെറുകിട വ്യവസായം-സഹകരണം
2. **ലക്ഷ്യം** : • ചെറുകിട വ്യവസായം-സഹകരണ മേഖലയിലെ പ്രവർത്തനങ്ങളും അതിൽ നഗരസഭയ്ക്കുള്ള പങ്കും പഠിതാക്കളെ ബോധ്യപ്പെടുത്തുക
3. **സമയം** : 120 മിനിറ്റ്
4. **വേദി** : പൊതു വേദി
5. **ഉള്ളടക്കവും പഠനരീതിയും** :

ക്രമ നമ്പർ	ഉള്ളടക്കം	സമയം (മിനിറ്റിൽ)	രീതി	ഉപാധി
1	ആമുഖം. ചെറുകിട വ്യവസായം-നഗരസഭയുടെ ചുമതലകളും ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളും (മുനിസിപ്പാലിറ്റി നിയമത്തിലെ ഒന്നാം പട്ടികയിൽ ഉള്ള ചുമതലകൾ)	10	അവതരണം	എൽ.സി.ഡി.
2	ടി ചുമതലകൾ നിർവ്വഹിക്കുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിവക്ഷകൾ സാധ്യതകൾ, വെല്ലുവിളികൾ	10	അവതരണം	എൽ.സി.ഡി.
3	കുടിൽ വ്യവസായങ്ങൾസാധ്യമായ പ്രോജക്ടുകൾ, ധനസഹായ വ്യവസ്ഥകൾ, സബ്സിഡി മാനദണ്ഡങ്ങൾ.	10	അവതരണം	എൽ.സി.ഡി.
4	സ്വയംതൊഴിൽ പദ്ധതികൾ, സാധ്യമായ പ്രോജക്ടുകൾ, ധനസഹായ വ്യവസ്ഥകൾ, സബ്സിഡി മാനദണ്ഡങ്ങൾ.	10	അവതരണം	എൽ.സി.ഡി.
5	ഗ്രൂപ്പ് സംരംഭങ്ങൾക്ക് പ്രാധാന്യം-പ്രസക്തി, സബ്സിഡി മാനദണ്ഡങ്ങൾ.	10	അവതരണം	എൽ.സി.ഡി.
6	പരമ്പരാഗത തൊഴിലാളികളുടെ പ്രോത്സാഹനം, സംരംഭകത്വ ശേഷി വികസനം, വൈവിധ്യവൽക്കരണം, യന്ത്രവൽക്കരണം, വിപണിവികസനം.	10	ചർച്ച, അവതരണം	എൽ.സി.ഡി.
7	മറ്റ് സ്വയംതൊഴിൽ പദ്ധതികൾ. അവലംബം (G.O.(MS)248/2012)ഓട്ടോറിക്ഷ/പിക്ക് അപ്പ് വാൻ/പെട്ടികടകൾ etc. മിനി വ്യവസായ എന്റേറ്റുകൾ സ്ഥാപിക്കൽ.	10	ചർച്ച, അവതരണം	എൽ.സി.ഡി.
8	വ്യവസായ സഹകരണ സംഘങ്ങൾ-ആധുനികവൽക്കരണത്തിനും വിപുലീകരണത്തിനും ഊന്നൽ. വിപണി-സബ്സിഡി.	10	ചർച്ച, അവതരണം	എൽ.സി.ഡി.
9	കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പദ്ധതികൾ അവബോധം-പദ്ധതി സംയോജനസാധ്യതകൾ-ഏതാനും പദ്ധതികൾ. സബ്സിഡി മാനദണ്ഡങ്ങൾ.SJSRY	10	ചർച്ച, അവതരണം	എൽ.സി.ഡി.
10	സഹകരണം-ചുമതലകൾ-സഹകരണ നിയമം-സഹകരണ സംഘങ്ങൾ, സാധ്യതകൾ, സബ്സിഡികൾ	10	ചർച്ച, അവതരണം	എൽ.സി.ഡി.
11	അവലോകനം സംശയനിവാരണം, ഗ്രൂപ്പ്ചർച്ച, സമാഹരണം.	20	ചർച്ച, അവതരണം	എൽ.സി.ഡി.

അവതരണ കുറിപ്പ്

വികസനകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർമാൻമാർക്കും അംഗങ്ങൾക്കുമുള്ള പരിശീലനത്തിൽപ്പെടുന്ന ഒരു വിഷയമാണ് ചെറുകിട വ്യവസായവും സഹകരണവും. ഒന്നാം പട്ടികയിൽ ചെറുകിട വ്യവസായങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്ന രംഗത്ത് നഗരസഭകളുടെ ചുമതലകളും ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളും പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നു. 8 ഉപവകുപ്പുകളായി പ്രതിപാദിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ചുമതലകളിൽ ഒരുങ്ങി നിന്ന് ഈ രംഗത്ത് നഗരസഭാ കൗൺസിലുകൾ ഇന്ന് കൈവരിച്ചിരിക്കുന്ന നേട്ടങ്ങളും കോട്ടങ്ങളും വെല്ലുവിളികളും ചർച്ചകളിലൂടെ ബോധ്യപ്പെടുത്തി വികസന സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടെ റോൾ എന്താണെന്നും ഈ മേഖലയിൽ എന്തൊക്കെ കാര്യങ്ങൾ ഏറ്റെടുത്ത് വിജയിപ്പിക്കാൻ കഴിയും എന്നും സാധ്യമായ പദ്ധതികൾ, ഇവയുടെ സബ്സിഡി മാനദണ്ഡങ്ങൾ എന്നിവ പരിചയപ്പെടുത്താനും ലക്ഷ്യം വെച്ച് കൊണ്ടുള്ളതാകണം ക്ലാസ്സ്. വികസന സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർമാൻമാരുടെ ഈ രംഗത്തുള്ള പരിചയവും അറിവും അന്വേഷണ മനോഭാവവും വളർത്താൻ ക്ലാസ്സ് പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കണം.

അവതരണാരംഭം

എല്ലാവരേയും അഭിസംബോധനയ്ക്കു ശേഷം ലളിതമായി ഒന്ന് സ്വയം പരിചയപ്പെടുത്തുന്നത് നന്നായിരിക്കും. ഇതിന് ശേഷം ഈ പരിശീലന പരിപാടിയിലെ മുൻ സെഷനുകളിലെ പഠന വിഷയങ്ങളുമായി നമ്മുടെ വിഷയത്തെ കൂട്ടിയിണക്കുന്ന പൊതുവായ കാര്യങ്ങൾ ഒന്ന് സൂചിപ്പിച്ച് പോവുകയും തുടർന്ന് ഈ സെഷന്റെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ എടുത്ത് പറയുകയും വേണം. ആദ്യമായി സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർമാൻമാരായവർ ആരെല്ലാമാണെന്നും പുതുതായി ചെയർമാൻമാരായവർ തങ്ങളുടെ പുതിയ ചുമതലയെ എങ്ങനെ വിലയിരുത്തുന്നുവെന്നും മുൻപരിചയമുള്ളവരുടെ അനുഭവപാഠങ്ങളും ചുരുങ്ങിയ ഒരു സമയം വിനിയോഗിച്ച് ചോദിച്ചറിഞ്ഞ ശേഷം സൗഹാർദ്ദപരവും ആദരപൂർണ്ണവുമായ ഒരു അന്തരീക്ഷം സൃഷ്ടിക്കണം.

തുടർന്ന് ചെറുകിട വ്യവസായ രംഗത്ത് നഗരസഭയുടെ ചുമതലകളും ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളും നമുക്ക് പരിചയപ്പെടാമെന്ന് ക്ലാസ്സിന്റെ ശ്രദ്ധയെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടു വരണം. തുടർന്ന് സ്റ്റൈഡിലേക്ക് പോവുക.

സ്റ്റൈഡ് 1-3 :

ചെറുകിട വ്യവസായം മുനിസിപ്പൽ നിയമത്തിലെ ഒന്നാം പട്ടികയിൽ മേഖലാ ചുമതലകളിൽ - VI ഉപശീർഷകത്തിൽ ചുമതലകൾ ഓരോന്നും പരിചയപ്പെടുത്തുകയും ഇവയുടെ പശ്ചാത്തലവും നിലവിലുള്ള അവസ്ഥയും ഈ രംഗത്തെ സാധ്യതകളും അവതരണത്തിലൂടെയും ചർച്ചയിൽ ഉരിത്തിരിഞ്ഞു വരുന്ന നിഗമനങ്ങളിലൂടെയും വിശദീകരിക്കുക.

സെസ്സ് 4

കുടിൽ വ്യവസായ മേഖലയിൽ ഒറ്റപ്പെട്ട കുടുംബങ്ങൾക്കും ക്ലസ്റ്റർ അടിസ്ഥാനത്തിലും ഏറ്റെടുക്കാവുന്ന പ്രോജക്ടുകളും അവയുടെ സബ്സിഡി മാനദണ്ഡങ്ങളും വിശദീകരിക്കുക. തുടർന്ന് സ്വയംതൊഴിൽ പദ്ധതികൾ ഏറ്റെടുക്കുന്നതിനുള്ള വ്യക്തിഗത പ്രോജക്ടുകളും ഗ്രൂപ്പിടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള പ്രോജക്ടുകളും അവയുടെ സബ്സിഡി മാനദണ്ഡങ്ങളും യോഗ്യതാ മാനദണ്ഡങ്ങളും വിശദീകരിക്കുക.

സെസ്സ് 5

ഗ്രൂപ്പിടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള പ്രോജക്ടുകൾക്ക് മുൻഗണന നൽകേണ്ടതിന്റെ പ്രാധാന്യവും പ്രസക്തിയും വ്യക്തമാക്കി കൊടുക്കുന്നു.

സെസ്സ് 6

അടുത്തതായി ഈ രംഗത്തെ നഗരസഭകളുടെ മറ്റൊരു ചുമതലയായിട്ടുള്ള പരമ്പരാഗത കൈത്തൊഴിലുകളുടെ പ്രോത്സാഹനത്തിനായി എടുക്കേണ്ട നടപടികളും ആ മേഖലയിലെ വൈവിധ്യവൽക്കരണവും.

സെഷൻ 5

**ചെറുകിട വ്യവസായം,
സഹകരണം**

ചെറുകിട വ്യവസായം

- മുനിസിപ്പിൽ ആക്ടിൽ 1-ാം പട്ടികയിൽ മേഖല ചുമതലകളിൽ - ചെറുകിട വ്യവസായം എന്ന ഉപശീർഷകത്തിൽ 8 ചുമതലകൾ

- കുടിൽ, ഗ്രാമീണ വ്യവസായങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക
- കൈത്തൊഴിലുകൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക
- പരമ്പരാഗതവും ചെറുതുമായ വ്യവസായങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കുക
- മിനിഇന്റർസ്ട്രിയൽ എന്റേറ്റുകൾ സ്ഥാപിക്കുക
- SSL പരിധിയുടെ മുന്നിലൊന്നു നിക്ഷേപം വരുന്ന വ്യവസായങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക.

- വ്യവസായ മേഖലയിൽ സ്വയംതൊഴിൽ പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിക്കുകയും നടപ്പാക്കുകയും ചെയ്യുക
- ചെറുകിട വ്യവസായങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക
- വ്യവസായ സംരംഭ വികസന പരിപാടികൾ നടപ്പാക്കുക.

കുടിൽ വ്യവസായം

- ഒറ്റപ്പെട്ട കുടുംബങ്ങൾ, ക്ലസ്റ്ററുകൾ ഇവർക്ക് വിദഗ്ദ്ധ പരിശീലനം
- അസംസ്കൃത വസ്തുക്കൾ വാങ്ങാൻ സഹായം
- വിപണി സാധ്യത വിപുലീകരിക്കൽ
- ഗ്രൂപ്പിസ്മാനത്തിലുള്ള പദ്ധതികൾക്ക് മുൻഗണന, സംരംഭകത്വ ശേഷി വർദ്ധനവ്
- വികസനസ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടെ പങ്ക്

സ്വയംതൊഴിൽ പദ്ധതികൾ

- വ്യക്തിഗതവും ഗ്രൂപ്പിസ്മാനത്തിലും
- 25% വരെ - പരമാവധി 50,000/- സബ്സിഡി
- 25,000 രൂപ വരെ വരുമാനം
- മറ്റ് യോഗ്യതകൾ
- തൊഴിൽ പരിശീലനം ഗ്രൂപ്പ് സംരംഭകർക്ക് മാത്രം

ഗ്രൂപ്പ് സംരംഭങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കണം

- സബ്സിഡി പരമാവധി 2 ലക്ഷം (50% കവിയാൻ പാടില്ല)
- സ്ത്രീകൾക്ക് 50% തുക എന്ന പരിധിക്ക് വിധേയമായി 3 ലക്ഷം
- ഇടപാടുകൾ ബാങ്ക് അക്കൗണ്ട് വഴി

പരമ്പരാഗത കൈത്തൊഴിലാളികളുടെ പ്രോത്സാഹനം

സംരംഭകത്വശേഷി വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ	തൊഴിലും വരുമാനവും ഉറപ്പു വരുത്താൻ വൈവിധ്യ വൽക്കരണത്തിലും യന്ത്രവൽക്കരണത്തിലും ഊന്നൽ നൽകി പരിശീലനം. അസംസ്കൃത വസ്തുക്കൾക്ക് ധനസഹായം
സബ്സിഡി	ആളൊന്നിന് 5000/- ക. ഒരു ഗ്രൂപ്പിന് പരമാവധി 25,000/- ക.
വരുമാന പരിധി	25,000/- ക.
ധനസഹായം	അസംസ്കൃത വസ്തു വാങ്ങുന്നതിന്

മറ്റ് തൊഴിൽ പദ്ധതികൾ

1. ഓട്ടോറിക്ഷ/പിക്അപ്പ് ഓട്ടോ വാങ്ങാൻ

- സബ്സിഡി - ജനറൽ വിഭാഗത്തിന് 40,000/-ക.
- എസ്.സി./എസ്.ടി വിഭാഗത്തിന് 50,000/- ക.
- വരുമാന പരിധി - 25,000/- ക.
- വായ്പബന്ധിത പ്രോജക്ട്

2. ശാരീരിക വൈകല്യമുള്ളവർക്ക് പെട്ടിക്കട

- സബ്സിഡി - 25,000/- ക. വരെ
- സ്ഥലം നഗരസഭ കണ്ടെത്തണം.
- റോഡ് മാർജിനിൽ പാടില്ല
- നടത്തിപ്പിനായുള്ള അവകാശം മാത്രം

വ്യവസായ സഹകരണ സംഘങ്ങൾ

- പൂരകപോഷകാഹാരം
- പദ്ധതി - ആധുനികവൽക്കണത്തിനു വിപുലീകരണത്തിനു വിപണി വികസനത്തിനു
- സബ്സിഡി - മൊത്തം വിലയുടെ 1/3
- പരമാവധി 2.50 ലക്ഷം ഓരോ സംഘത്തിനും
- വിപണന കേന്ദ്രം - നഗരസഭയുടെ സ്ഥലത്ത്
- മാനദണ്ഡങ്ങൾ (G.O.(Ms) 248/12/LSGD, dtd. 29.09.12)

- മിനി ഇൻസ്ട്രിയൽ എസ്റ്റേറ്റുകൾ

കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പദ്ധതികൾ

- അവബോധം അനിവാര്യം
- പദ്ധതികളുടെ സംയോജനം ഉണ്ടാകണം

ഏതാനും പദ്ധതികൾ

- പരമ്പരാഗത വ്യവസായങ്ങളുടെ പുനർജീവനത്തിനുള്ള പദ്ധതി
- PMEGP- പ്രൈംമിനിസ്റ്റേഴ്സ് എംപ്ലോയ്മെന്റ് ജനറേഷൻ പ്രോഗ്രാം - 15% സബ്സിഡി, 10% ഗുണഭോക്തൃ വിഹിതം.
സ്ത്രീകൾ/എസ്.സി/എസ്.ടി/ഒ.ബി.സി- 25% സബ്സിഡി
05 % ഗുണഭോക്തൃ വിഹിതം

- എക്സ്പോർട്ട് ഇൻസെന്റീവ് സ്കീം
- ജനശ്രീ ബീമായോജന
- സൂക്ഷ്മ ചെറുകിട സംരംഭങ്ങൾക്കായി ക്ലസ്റ്റർ വികസന പരിപാടി
Micro +small enterprises cluster development programme MSE-CDP
- വിപണി വികസന സഹായം

- SJSRY -സ്വർണ്ണജയന്തി ഷഹരി റോസ്ഗാർ യോജന
- NRY, UBSP, PMIUPEP എന്നിവയുടെ സംയോജനം
- അയൽക്കൂട്ടങ്ങൾ, സി.ഡി.എസ്. വഴി നടത്തിപ്പ്

- നഗരസ്വയംതൊഴിൽ പദ്ധതി USEP
- നഗരങ്ങളിലെ സ്ത്രീകൾക്കായി സ്വയം സഹായ പദ്ധതി - UWSP
- നഗരവാസികളെ ജോലിക്ക് പ്രാപ്തരാക്കൽ തൊഴിൽ വൈദഗ്ദ്ധ്യ പരിശീലനം STEP-UP

സഹകരണം

- 1-ാം പട്ടികയിലെ 19-ാം ഇനം രണ്ട് കാര്യങ്ങൾ പ്രതിപാദിക്കുന്നു
- മുനിസിപ്പൽ അതിർത്തികളുള്ളിൽ സഹകരണ സംഘങ്ങൾ സംഘടിപ്പിക്കുക
 - സർക്കാർ ഗ്രാന്റുകളും സബ്സിഡികളും വിതരണം ചെയ്യുക

- അവബോധം അനിവാര്യം
- 97-ാം ഭരണഘടന ഭേദഗതി
- സഹകരണ സംഘം തുടങ്ങുന്നത് മൗലികാവകാശമാക്കി
- സംസ്ഥാന സഹകരണ നിയമം പുതുക്കുന്നു
- ഇനി മുതൽ 3 തരം സഹകരണ സംഘങ്ങൾ
 - 1 സർക്കാർ ധനസഹായമുള്ളത്
 - 2 മിസലേനിയസ് സഹകരണ സംഘങ്ങൾ
 - 3 സ്വയംസഹായ സംഘങ്ങൾ
- പുതിയ സാധ്യതകൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്തണം.

- ലേബർ കോൺട്രാക്ട് സൊസൈറ്റികൾ
- വ്യവസായ, കയർ, കൈത്തറി, ഖാദി
- മത്സ്യ, ക്ഷീര, എസ്.സി/എസ്.ടി കർഷക സഹകരണ സംഘങ്ങൾക്ക് രൂപം നൽകൽ/നിലവിലുള്ളവ ശക്തിപ്പെടുത്തൽ

- നിലവിലുള്ളവ വിപുലീകരിക്കൽ
- സഹകരണ സംഘങ്ങൾക്ക് ധനസഹായം
- ഉദ്യോഗസ്ഥ സഹകരണം - നിർവഹണ ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ സഹായം
- വികസന സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടെ നേതൃത്വപരമായ പങ്ക്

നന്ദി

സെഷൻ - 6

1. വിഷയം : മൃഗസംരക്ഷണം
2. ലക്ഷ്യം : • വികസന സ്ഥിരസമിതിയും മൃഗസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനവും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം പഠിതാക്കൾക്ക് വിശദമാക്കി കൊടുക്കുക.
3. സമയം : 105 മിനിറ്റ്
4. വേദി : പൊതു വേദി
5. ഉള്ളടക്കവും പഠനരീതിയും :

ക്രമ നമ്പർ	ഉള്ളടക്കം	സമയം (മിനിറ്റിൽ)	രീതി	ഉപാധി
1	ക്ഷീരവികസന- മൃഗസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ നഗരസഭയുടേയും വികസനസ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടേയും ചുമതല.	25	അവതരണം	സ്ലൈഡ് വൈറ്റ്ബോർഡ്
2	ക്ഷീരവികസന- മൃഗസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങളുടേയും വകുപ്പുതല പരിപാടികളുടേയും വിശദാംശങ്ങൾ.	25	അവതരണം	സ്ലൈഡ് വൈറ്റ്ബോർഡ്
3	മൃഗാശുപത്രി-ഐ.സി.ഡി.പി കേന്ദ്രങ്ങളുടെ പ്രവർത്തന രീതികൾ -വിശദീകരണം.	20	അവതരണം	സ്ലൈഡ് വൈറ്റ്ബോർഡ്
4	മത്സ്യമേഖലയിലെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ-മത്സ്യഭവൻ-ഈ രംഗത്ത് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണസ്ഥാപനങ്ങളുടെ പ്രസക്തി.	20	അവതരണം	സ്ലൈഡ് വൈറ്റ്ബോർഡ്
5	സംശയങ്ങളും നിവാരണങ്ങളും.	15	അവതരണം	എഴുതി കിട്ടിയ ചോദ്യങ്ങൾക്ക് മറുപടി.

അവതരണകുറിപ്പ്

സ്ലൈഡ് 1-2

ക്ഷീരവികസന-മൃഗസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ പൊതുവായ നടപടിക്രമങ്ങളും ഇന്നത്തെ ടി കൃഷിയുടെ സംസ്ഥാനത്തെ അവസ്ഥയും വിശദമാക്കാൻ ഈ സ്ലൈഡുകൾ ഉപകരിക്കും.

സ്ലൈഡ് 3

ടി മേഖലയിൽ തദ്ദേശസ്വയംഭരണസ്ഥാപനത്തിന്റേയും വികസനകാര്യ സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടേയും ചുമതലകളും കർത്തവ്യങ്ങളും പഠിതാക്കളെ ബോധ്യപ്പെടുത്താൻ ഈ സ്ലൈഡ് ഉപയോഗിക്കാൻ കഴിയും.

സ്റ്റേജ് 4-6

കന്നുകാലി വളർത്തൽ അതുവഴി-ക്ഷീരോല്പാദനം വർദ്ധിപ്പിക്കൽ എന്നതിനു വേണ്ട അടിസ്ഥാന അറിവുകൾ പഠിതാക്കൾക്ക് നൽകാൻ ഈ സ്റ്റേജിലെ വിവരങ്ങൾ ഫാക്കൽറ്റിയെ സഹായിക്കും. സ്റ്റേജ് 5 ൽ കോഴി, ആട്, പന്നി വളർത്തലുകൾക്ക് ആവശ്യമായ അടിസ്ഥാനപരമായ അറിവുകൾ പരാമർശിക്കപ്പെടുന്നു. ഇവ രസകരമായി പഠിതാക്കളോട് വിശദീകരിക്കാൻ കഴിഞ്ഞാൽ ക്ലാസ് മാതൃകയാവും.

സ്റ്റേജ് 7-8

മൃഗശുപത്രി-ഐ.സി.ഡി.പി. കേന്ദ്രങ്ങൾ എന്നീ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനരീതികളും അവയിലൂടെ കൈവരിക്കാൻ കഴിഞ്ഞ ലക്ഷ്യങ്ങളും ഈ സ്റ്റേജുകൾ വിശദീകരിക്കുന്നു. ഇവ ഉപയോഗിച്ച് ഈ കാര്യങ്ങളിൽ പഠിതാക്കളിൽ അവബോധം വളർത്താൻ കഴിയും.

സ്റ്റേജ് 9-11

മൃഗങ്ങളിൽ ഉണ്ടാകുന്ന രോഗങ്ങൾ അവയ്ക്കുള്ള പ്രതിരോധനടപടികൾ എന്നിവ സംബന്ധിച്ച കാര്യങ്ങൾ ഈ സ്റ്റേജുകൾ ചർച്ച ചെയ്യുന്നു. അതുപോലെ മൃഗങ്ങളോട് സമൂഹം ചെയ്യുന്ന ക്രൂരതയും ദ്രോഹങ്ങളും പരാമർശിക്കുന്ന ഈ സ്റ്റേജുകൾ പഠിതാക്കളിൽ സ്വാധീനം ചെലുത്താൻ ഉപകരിക്കുന്നവയാണ്.

സ്റ്റേജ്-12

12-ാം പദ്ധതി മൃഗസംരക്ഷണ മേഖലയിൽ മുന്നോട്ടു വയ്ക്കുന്ന പദ്ധതികളും പ്രോജക്ടുകളും സംബന്ധിച്ച് പഠിതാക്കളെ ബോധവൽക്കരിക്കാൻ ഈ സ്റ്റേജിലെ വിവരങ്ങൾ ഉതകും.

സ്റ്റേജ് 13-15

മത്സ്യമേഖലയിലെ പ്രവർത്തനവും ഈ മേഖല സമൂഹത്തിലെ വലിയൊരു വിഭാഗത്തിന്റെ ഉപജീവന മാർഗ്ഗമാകുന്നതും അതേസമയം ഈ മേഖല നേരിടുന്ന വെല്ലുവിളികളും പ്രശ്നങ്ങളുമെല്ലാം വളരെ ശാസ്ത്രീയമായി ഈ സ്റ്റേജിൽ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇത് ശാസ്ത്രീയമായി അവതരിപ്പിച്ചാൽ പഠിതാക്കൾക്ക് തീർച്ചയായും രസകരവും പഠനഹേതുവുമായിരിക്കും.

സെഷൻ 6

മൃഗസംരക്ഷണം

ക്ഷീരവികസനം

പ്രത്യേകതകൾ

- സാമ്പത്തിക വളർച്ചയിൽ മുഖ്യസ്ഥാനം
- ഉപതൊഴിൽ-ഉപജീവനമാർഗ്ഗമായി
- 93% സങ്കരയിനം കറവമാടുകൾ
- മൃഗചികിത്സാ ശൃംഖല
- രോഗനിയന്ത്രണ പദ്ധതികൾ
- മികച്ചയിനം കറവപ്പശുക്കൾ

ക്ഷീരവികസനം- തുടർച്ച

- കോഴി, മുട്ട, ഇറച്ചി വിതരണ സംവിധാനങ്ങൾ
- സഹകരണമേഖലാ സാന്നിധ്യം
- 70% വനിതാ പങ്കാളിത്തം
- വ്യവസായികാടിസ്ഥാനത്തിൽ ഉൽപ്പാദനം
- ഓമന മൃഗങ്ങൾ, അലങ്കാര പക്ഷികൾ

നഗരസഭകളുടെ ചുമതലകൾ (ഒന്നാം പട്ടിക)

- കന്നുകാലി വികസന പരിപാടികൾ നടപ്പിലാക്കുക
- ക്ഷീരോൽപ്പാദനം വർദ്ധിപ്പിക്കുക
- കോഴി, തേനീച്ച, പന്നി, ആട്, മുയൽ വളർത്തുക
- മൃഗാശുപത്രികൾ നടത്തുക
- ഐ.സി.ഡി.പി. ഉപകേന്ദ്രങ്ങൾ നടത്തുക.
- പ്രതിരോധ ആരോഗ്യപരിപാടികൾ നടപ്പാക്കുക
- മൃഗങ്ങളോടുള്ള ക്രൂരത തടയുക.

(-തുടർച്ച...)

- പ്രത്യുൽപ്പാദനക്ഷമതാ വികസന പരിപാടികൾ
- മൃഗജന്യമായ രോഗങ്ങൾ നിയന്ത്രിക്കുക
- മൃഗപോളിക്ലിനിക്കുകൾ നടത്തുക.
- മൃഗസംരക്ഷണത്തിൽ പ്രത്യേക സേവനങ്ങൾ നൽകുക.
- കോഴി, കന്നുകാലി പ്രദർശനങ്ങൾ നടത്തുക

കന്നുകാലി വികസന പരിപാടികൾ എന്തൊക്കെ - പ്രവർത്തനങ്ങൾ?

- അടിസ്ഥാന വിവരശേഖരണം
- ഗുണമേന്മയുള്ള കന്നുകാലിവികസനം
- വന്ധ്യതാനിവാരണ പ്രവർത്തനം
- കന്നുകൂട്ടി പരിപാലനം
- ഗർഭകാല വറ്റുകാല സംരക്ഷണം
- അകിടുവീക്കം നിയന്ത്രണം

(-തുടർച്ച...)

- നഗരസഭകൾ നിർബന്ധമായും ഏറ്റെടുക്കേണ്ട പ്രോജക്ട്
- എരുമ വളർത്തൽ പ്രോത്സാഹനം
- വിപണന സംവിധാനം ഒരുക്കൽ
- തീറ്റപ്പുൽകൃഷി വ്യാപനം
- മാതൃകാതൊഴുത്ത് നിർമ്മാണം

ക്ഷീരോൽപ്പാദനം വർദ്ധിപ്പിക്കൽ

- തീറ്റപ്പുൽകൃഷി വ്യാപനം
- കാലിതൊഴുത്ത് നിർമ്മാണം
- ആരോഗ്യപരിപാലനം
- വിജ്ഞാനവ്യാപന പരിപാടികൾ
- പാലിന്റെ ഗുണനിലവാരം
- കന്നുകൂട്ടിപരിപാലന പദ്ധതി
- ക്ഷീരസംഘങ്ങൾക്ക് പ്രോത്സാഹനം
- പാൽ-മൂല്യവർദ്ധിത ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ
- ക്ഷീരകർഷക ക്ഷേമനിധി ബോർഡ്

കോഴി, ആട്, പന്നി, മൂയൽ വളർത്തൽ

- കർഷകർക്ക് ഗുണമേന്മയുള്ള കുഞ്ഞുങ്ങളെ ലഭ്യമാക്കൽ
- പ്രതിരോധ മരുന്നുകൾ
- വായ്പാ സംവിധാനം ഒരുക്കൽ
- ശാസ്ത്രീയമായ അറവുശാലകൾ
- കർഷകർക്ക് പരിശീലനം
- കർഷകരുടെ കൂട്ടായ്മ ഒരുക്കൽ
- മാംസയൂണിറ്റുകൾക്ക് സാങ്കേതിക സഹായം

മൃഗാശുപത്രികൾ - പോളി ക്ലിനിക്കുകൾ

സേവനങ്ങൾ

- രോഗപരിശോധന, ചികിത്സ, ഔഷധ വിതരണം.
- രോഗപ്രതിരോധ കുത്തിവെപ്പുകൾ
- കൃത്രിമ ബീജാധാനം
- വന്ധ്യതാ ചികിത്സ, ഗോരക്ഷാ ക്യാമ്പുകൾ
- ജന്തുജന്യരോഗങ്ങൾ തടയൽ

(-തുടർച്ച...)

- ഓമന മൃഗങ്ങളുടെ ചികിത്സ
- പക്ഷിമൃഗാദികളെ ഇൻഷുർ ചെയ്യൽ
- കർഷകർക്ക് സാങ്കേതിക സഹായം
- വിജ്ഞാന വ്യാപന പ്രവർത്തനം

ഐ.സി.ഡി.പി. ഉപകേന്ദ്രങ്ങൾ

സേവനങ്ങൾ

- കൃത്രിമ ബീജസങ്കലന പരിപാടികൾ
- കന്നുകാലികൾക്ക് ആവശ്യമായ പ്രാഥമിക ചികിത്സ
- വിജ്ഞാന വ്യാപന പ്രവർത്തനങ്ങൾ

രോഗപ്രതിരോധ നടപടികൾ

- ഉൗർജ്ജിത പ്രചരണ പ്രവർത്തനം
- ഭവനസന്ദർശനം - നോട്ടീസ് വിതരണം
- ക്യാമ്പുകൾ, പ്രദർശനങ്ങൾ
- രോഗപ്രതിരോധ കുത്തിവെപ്പുകൾ - ക്യാമ്പുകൾ
- പരിസര ശുചിത്വം, മാലിന്യ നിർമ്മാർജ്ജനം
- ഫലപ്രദമായ മോണിറ്ററിംഗ്

മൃഗങ്ങളോടുള്ള ക്രൂരത തടയൽ

- നഗരസഭയുടെ പ്രധാന ഉത്തരവാദിത്തം - ക്രൂരത തടയൽ
- അശാസ്ത്രീയമായ അറവ് തടയൽ
- വാഹനങ്ങളിൽ കൂടുതൽ മൃഗങ്ങളെ കയറ്റി കൊണ്ടുപോകൽ
- ബോധവൽക്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നിയമ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കൽ
- മൃഗങ്ങളോടുള്ള ക്രൂരത തടയൽ ചട്ടങ്ങൾ
- ആധുനിക രീതിയിലുള്ള അറവുശാലകൾ - സർക്കാർ ഉത്തരവ്

മൃഗജന്യരോഗങ്ങൾ - എങ്ങിനെ നിയന്ത്രിക്കാം?

- സുസ്ജ്ജമായ രോഗനിർണ്ണയ ചികിത്സാ സ്ഥാപനങ്ങൾ
- ചികിത്സാ സേവനം വീട്ടുപടിക്കൽ
- ചികിത്സാ ചെലവുകൾ ലഘൂകരിക്കൽ
- സ്പെഷലിസ്റ്റ് സേവനങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കൽ
- മരുന്നുകളുടെ ലഭ്യത ഉറപ്പു വരുത്തൽ
- ബോധവൽക്കരണ പ്രവർത്തനം

പന്ത്രണ്ടാം പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി - മുൻഗണനകൾ

- മൃഗങ്ങൾ, പക്ഷികൾ ലഭ്യമാക്കൽ
- തൊഴുത്ത് നിർമ്മാണം
- മൃഗാശുപത്രി നിർമ്മാണം
- ഐ.സി.ഡി.പി സബ്സെന്റർ നിർമ്മാണം
- മൃഗാശുപത്രി - മരുന്ന് വാങ്ങൽ
- രോഗപ്രതിരോധ പ്രവർത്തനം
- തെരുവ് നായ്ക്കളുടെ നിയന്ത്രണം

(-തുടർച്ച...)

- പേവിഷ നിയന്ത്രണം
- വന്ധ്യതാ നിവാരണം
- തീറ്റപ്പുൽ കൃഷി വ്യാപനം
- മൂല്യവർദ്ധിത ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ
- സംഘങ്ങൾക്ക് അടിസ്ഥാന സൗകര്യം

മത്സ്യമേഖല

മേഖലാ ചുമതലകൾ

- കുളത്തിലെയും ശുദ്ധജലത്തിലെയും ക്ഷാരജലത്തിലെയും മത്സ്യം വളർത്തലും സമുദ്ര വിഭവ വികസനവും നടപ്പിലാക്കുക
- മത്സ്യകുഞ്ഞുങ്ങളുടെ ഉൽപ്പാദനം, വിതരണം വികസിപ്പിക്കുക
- മീൻപിടുത്തത്തിനുള്ള ഉപകരണങ്ങൾ നൽകുക
- മത്സ്യവിപണനത്തിനുള്ള സഹായം നൽകുക

(-തുടർച്ച...)

- മത്സ്യത്തൊഴിലാളി കുടുംബങ്ങൾക്ക് കുറഞ്ഞ അടിസ്ഥാന സേവനങ്ങൾ നൽകുക.
- മത്സ്യത്തൊഴിലാളി ക്ഷേമ പദ്ധതികൾ നടപ്പാക്കുക
- പരമ്പരാഗത കടവുകൾ വികസിപ്പിക്കുക
- ഫിഷറീസ് സ്കൂളുകളുടെ ഭരണ നിയന്ത്രണം നടത്തുക.

മത്സ്യമേഖല - വിവിധ ഏജൻസികൾ

- ഫിഷറീസ് വകുപ്പ്
- മത്സ്യഫെഡ്
- മത്സ്യത്തൊഴിലാളി ക്ഷേമനിധി ബോർഡ്
- ഫിർമ
- നിഫാം
- മത്സ്യ കർഷക വികസന ഏജൻസികൾ (FFDA)
- തീരദേശ വികസന കോർപ്പറേഷൻ (സംയോജനം പ്രധാനം)

മത്സ്യഭവൻ

- മത്സ്യവകുപ്പ്
- മത്സ്യഫെഡ് ഏകോപനം
- ക്ഷേമനിധിബോർഡ്
- ബഹുജനപങ്കാളിത്തം ഉറപ്പുവരുത്തൽ

ഏറ്റെടുക്കാവുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ

- ശുദ്ധജല മത്സ്യകൃഷി
- ഓരുജല മത്സ്യകൃഷി
- സമുദ്രജല മത്സ്യകൃഷി
- ഉൾനാടൻ മത്സ്യകൃഷി
- ചെമ്മീൻ കൃഷി
- ചിപ്പി കൃഷി
- മുരിങ്ങ കൃഷി

തുടർച്ച

- ഞണ്ട് കൃഷി
- അലങ്കാര മത്സ്യകൃഷി
- കല്ലുമ്മക്കായ കൃഷി
- അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസനം
- മത്സ്യഭവൻ നിർമ്മാണം
- ലാന്റിംഗ് സെന്റർ
- സ്ത്രീകൾക്ക് വിശ്രമകേന്ദ്രം

നന്ദി

സെഷൻ - 7

- 1. **വിഷയം** : വാർഡ്സഭ/വാർഡ് കമ്മിറ്റി
- 2. **ലക്ഷ്യം** :
 - വാർഡ്സഭ/വാർഡ്കമ്മിറ്റിയുടെ പ്രാധാന്യത്തെക്കുറിച്ച് കൃത്യമായ ധാരണയുണ്ടാക്കുക.
 - വാർഡ്സഭ/വാർഡ് കമ്മിറ്റി എന്നിവയെ ഫലപ്രദമായി സംഘടിപ്പിക്കാൻ ജനപ്രതിനിധികളെ പ്രാപ്തരാക്കുക.
- 3. **സമയം** : 90 മിനിറ്റ്
- 4. **വേദി** : പൊതു വേദി
- 5. **ഉള്ളടക്കവും പഠനരീതിയും :**

ക്രമ നമ്പർ	ഉള്ളടക്കം	സമയം (മിനിറ്റിൽ)	രീതി	ഉപാധി
1	വാർഡ്സഭ/വാർഡ്കമ്മിറ്റി എന്ത്? എന്തിന്?	10	അവതരണം, ചർച്ച	എൽ.സി.ഡി.
2	വാർഡ് സഭ/വാർഡ് കമ്മിറ്റി-സംഘാടനം, നടത്തിപ്പ്, തീരുമാനമെടുക്കൽ	25	അവതരണം	എൽ.സി.ഡി.
3	വാർഡ് സഭ/വാർഡ് കമ്മിറ്റി-ചുമതലകൾ, അവകാശങ്ങൾ	30	അവതരണം	എൽ.സി.ഡി.
4	വിവിധതരം വാർഡുസഭകൾ	10	അവതരണം	എൽ.സി.ഡി.
5	സംശയങ്ങൾ-ക്രോഡീകരണം.	15	അവതരണം	എൽ.സി.ഡി.

അവതരണ കുറിപ്പ്

മുനിസിപ്പാലിറ്റി ആക്ടിലെ 42,42 A ഖണ്ഡികകളാണ് വാർഡ് കമ്മിറ്റികൾ, വാർഡ്സഭകൾ എന്നിവയെക്കുറിച്ച് പരാമർശിക്കുന്നത്. ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ടസവിശേഷതയാണ് വാർഡ്സഭകൾ/വാർഡ് കമ്മിറ്റികൾ എന്ന കാര്യം ഊന്നിപ്പറയണം.

ഒരു ലക്ഷത്തിൽ കവിയാത്ത ജനസംഖ്യയുള്ള നഗരസഭയിലാണ് വാർഡ്സഭകൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നത്. വാർഡ്സഭാ നടത്തിപ്പുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കാര്യങ്ങൾ 2 മുതൽ 8 വരെ സ്റ്റേഡിൽ വിശദീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ലളിതമായ ചോദ്യങ്ങൾ ചോദിച്ച് പങ്കാളിത്ത രീതിയിലായിരിക്കണം വാർഡ്സഭ കാര്യങ്ങൾ വിശദീകരിക്കേണ്ടത്. വാർഡ്സഭ ചിട്ടയോടെ നടത്തിയ ജനപ്രതിനിധികളുടെ അനുഭവങ്ങൾ വിശദീകരിക്കാൻ അവസരം നൽകാം. നിലവിൽ വാർഡ്സഭയിലെ പങ്കാളിത്തം മെച്ചപ്പെടുത്തൽ, കോർഡിനേറ്ററുടെ പ്രവർത്തനം വ്യാപിപ്പിക്കൽ, വാർഡ്സഭയിൽ അവതരിപ്പിക്കേണ്ട രേഖകൾ തയ്യാറാക്കൽ തുടങ്ങിയ കാര്യങ്ങളിൽ ഊന്നൽ നൽകണം.

വാർഡ് കമ്മിറ്റികളുടെ ഘടന, യോഗം ചേരുന്ന രീതി, വാർഡ്കമ്മിറ്റിയുടെ ക്യാറം എന്നിവ ഒമ്പത് മുതൽ പതിനഞ്ച് വരെ സ്റ്റേഡുകൾ കാണിച്ച് വിശദീകരിക്കാം.

17,18 സ്റ്റേഡ്യൂകളിൽ വാർഡ് കമ്മിറ്റികളുടേയും വാർഡ് സഭകളുടേയും ചുമതലകളും, അവകാശങ്ങളും നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഇവ വിശദീകരിക്കുമ്പോഴും പങ്കാളിത്ത അവതരണ രീതി തന്നെ സ്വീകരിക്കണം. ഉദാഹരണങ്ങൾ നൽകിയും, അനുഭവങ്ങൾ പങ്കുവെച്ചും പഠിതാക്കൾക്ക് വാർഡ് സഭയും വാർഡ് കമ്മിറ്റികളും നന്നായി നടത്താൻ പ്രേരണയുണ്ടാക്കാൻ സാധിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

സെഷൻ 7

**വാർഡ്സഭ/
വാർഡ്കമ്മിറ്റി**

വാർഡ്സഭ - ഘടന

- ഒരു ലക്ഷത്തിൽ താഴെ ജനസംഖ്യയുള്ള ഓരോ വാർഡിനും വാർഡ്സഭ
- വോട്ടർ പട്ടികയിൽ പേരുള്ള എല്ലാവരും അംഗങ്ങൾ
- വാർഡ് കൗൺസിലർ - കൺവീനർ

വാർഡ്സഭ - ചുമതലകൾ, അധികാരങ്ങൾ

- വികസന പദ്ധതികൾ രൂപീകരിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ വിവരങ്ങൾ ശേഖരിക്കുക, നിർദ്ദേശങ്ങൾ സമർപ്പിക്കുക
- വ്യക്തിഗത ആനുകൂല്യങ്ങൾക്ക് ഗുണഭോക്താക്കളെ കണ്ടെത്തുക
- വികസന പദ്ധതികൾ ഫലപ്രദമായി നടത്താൻ ആവശ്യമായ ഭൗതിക സൗകര്യങ്ങൾ ഒരുക്കുക
- പൊതുആവശ്യ പദ്ധതികൾക്ക് മുൻഗണനാക്രമം നിശ്ചയിക്കുക.

- ബോധവൽക്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് നേതൃത്വം
- ഗുണഭോക്തൃ കമ്മിറ്റി രൂപീകരണം, അവരെ സഹായിക്കൽ
- ക്ഷേമപെൻഷനുകൾ, സബ്സിഡി എന്നിവ ലഭിക്കുന്നതിനുള്ള അർഹത പരിശോധിക്കുക

- ശുചീകരണ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ സഹായിക്കുക
- മുനിസിപ്പൽ നിയമങ്ങൾ പരിപാലിക്കുന്നതിന് ഉദ്യോഗസ്ഥരെയും ജനങ്ങളെയും സഹായിക്കുക
- സ്കൂളുകൾ, ആശുപത്രികൾ ഇവയുടെ സ്ഥിതി മെച്ചപ്പെടുത്താനുള്ള ഇടപെടലുകൾ

വാർഡ് സഭയുടെ ഉത്തരവാദിത്തങ്ങൾ

- വികസന-ക്ഷേമ പ്രവർത്തനങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ പ്രചരിപ്പിക്കുക
- ആരോഗ്യ-സാക്ഷരതാ പരിപാടികളിലെ പങ്കാളിത്തം
- വികസന പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ പുരോഗതി ശേഖരിക്കലും വിലയിരുത്തലും

- നികുതി പിരിവ്, വായ്പ, തിരിച്ചടവ്, ശുചീകരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നിവയ്ക്ക് ധാർമ്മികമായ മാർഗ്ഗങ്ങൾ അവലംബിക്കുക.
- നഗരസഭകളുടെ ധനാഗമമാർഗ്ഗങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന്
- സാംക്രമിക രോഗങ്ങൾ
- പരിസ്ഥിതി അവബോധം സൃഷ്ടിക്കൽ

- വാർഡ്സഭായോഗങ്ങൾ**
- 3 മാസത്തിൽ ഒരിക്കൽ (വർഷത്തിൽ 4 തവണ)
 - സൗകര്യപ്രദമായ സമയം, തീയതി, സ്ഥലം, ക്യാറം
 - അജണ്ട തയ്യാറാക്കണം
 - നോട്ടീസ് തയ്യാറാക്കൽ
 - അവതരിപ്പിക്കേണ്ട രേഖകൾ

- വാർഡ്സഭാ മുന്നൊരുക്കങ്ങൾ**
- സംഘടനാ സമിതി രൂപീകരിക്കൽ
 - അറിയിപ്പു നൽകൽ
 - പ്രചാരണം

- വാർഡ്സഭയിൽ**
- ഉദ്യോഗസ്ഥ പങ്കാളിത്തം
 - രജിസ്ട്രേഷൻ
 - സമയനിഷ്ഠ
 - കാര്യപരിപാടി
 - വിഷയാവതരണം
 - പൊതുചർച്ച
 - ഗ്രൂപ്പ് ചർച്ച
 - തീരുമാനങ്ങൾ

- വിവിധതരം വാർഡ്സഭകൾ**
- ആസൂത്രണ വാർഡ്സഭകൾ
 - ഗുണഭോക്തൃ തിരഞ്ഞെടുപ്പിനുള്ള വാർഡ്സഭകൾ
 - വാർഡിലെ വോട്ടർമാർ ആവശ്യപ്പെട്ട പ്രകാരം വിളിച്ചു കൂട്ടുന്ന വാർഡ്സഭ

- ആസൂത്രണ വാർഡ്സഭയിൽ**
- മുൻവർഷത്തെ പദ്ധതി പ്രവർത്തനങ്ങളെ കുറിച്ചുള്ള അവലോകനം
 - മുൻവർഷത്തെ വരവ്-ചെലവ് കണക്കുകളുടെ അവതരണം
 - പുതിയ വികസന പദ്ധതികൾ ചർച്ച ചെയ്യൽ
 - ചർച്ചകൾ, തീരുമാനങ്ങൾ

ഗുണഭോക്തൃ തിരഞ്ഞെടുപ്പിനുള്ള വാർഡ്സഭകൾ

- നടപടിക്രമങ്ങൾ സർക്കാർ നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നു
- അർഹത, മുൻഗണനാ മാനദണ്ഡങ്ങൾക്ക് വിധേയമായി തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നു
- മാർക്കിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ലിസ്റ്റ്

ഗുണഭോക്തൃ തിരഞ്ഞെടുപ്പ്

- സുതാര്യത ഉറപ്പ് വരുത്തൽ
- ഗുണഭോക്തൃ തിരഞ്ഞെടുപ്പ് വാർഡ് തലത്തിൽ
- അന്തിമ അധികാരം വാർഡ്സഭയ്ക്ക്
- ലിസ്റ്റിൽ ഭേദഗതി വരുത്താൻ കൗൺസിലുകൾക്ക് അധികാരമില്ല - ഹൈക്കോടതി വിധി

വാർഡ്സഭ മിനിറ്റ്സ്

- കോ-ഓർഡിനേറ്ററുടെ പങ്ക്
- മിനിറ്റ്സ് ഒപ്പു വെയ്ക്കൽ
- രേഖകളുടെ സൂക്ഷിപ്പ്

വാർഡ്സഭകൾ ഫലപ്രദമാക്കുക

- പരമാവധി പങ്കാളിത്തം
- മുന്നൊരുക്കങ്ങൾ
- ശരിയായ സംഘാടനം
- പ്രസംഗങ്ങൾ ചുരുക്കുക
- പങ്കെടുക്കുന്നവർ തീരുമാനം അറിയണം

- ഒരേ സമയം വിവിധ വാർഡ്സഭകൾ ഒഴിവാക്കുക
- വേണ്ടത്ര സമയം ലഭിക്കണം
- ഗ്രൂപ്പ് ചർച്ചകൾ ഉണ്ടാകണം
- രേഖകൾ നൽകുക
- എല്ലാവർക്കും തുല്യപരിഗണന
- ജനഭിലാഷം പരിഗണിക്കപ്പെടണം
- ജനങ്ങളുടെ സജീവമായ പങ്കാളിത്തം

എങ്ങിനെ ഫലപ്രദമാക്കാം

- നിലവിലുള്ള പോരായ്മകൾ പരിഹരിച്ചുകൊണ്ട്
- സന്നദ്ധപ്രവർത്തകരുടെ സഹായ സഹകരണങ്ങൾ
- സംഘാടക സമിതികളുടെ പ്രസക്തി
- നഗരസഭയുടെ ബോധപൂർവ്വമായ ഇടപെടൽ
- രാഷ്ട്രീയ പാർട്ടികളുടെയും റസിഡൻസ് അസോസിയേഷനുകളുടെയും പങ്ക്

സെഷൻ - 8

1. **വിഷയം** : സ്ഥാപന തല മാനേജ്മെന്റ്
2. **ലക്ഷ്യം** : • അധികാര വികേന്ദ്രീകരണത്തിലൂടെ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് കൈമാറിയ സ്ഥാപനങ്ങളെ പരിചയപ്പെടുത്തുക. ഈ കൈമാറ്റത്തിന്റെ ചരിത്രപരമായ പ്രസക്തി പഠിതാക്കൾക്ക് ബോധ്യപ്പെടുക.
3. **സമയം** : 90 മിനിറ്റ്
4. **വേദി** : പൊതു വേദി
5. **ഉള്ളടക്കവും പഠനരീതിയും** :

ക്രമ നമ്പർ	ഉള്ളടക്കം	സമയം (മിനിറ്റിൽ)	രീതി	ഉപാധി
1	തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിലേയ്ക്കുള്ള അധികാര കൈമാറ്റത്തിന്റെ ചരിത്ര പ്രസക്തി വ്യക്തമാക്കുന്നു. അധികാരം, ചുമതല, ഉത്തരവാദിത്വം.	20	അവതരണം, ചർച്ച	എൽ.സി.ഡി.
2	കൈമാറിയ സ്ഥാപനങ്ങൾ-അധികാരങ്ങൾ, ചുമതലകൾ-ഓരോ സ്ഥാപനങ്ങളേയും പരാമർശിച്ചു കൊണ്ട് വിശദീകരിക്കുന്നു.	20	അവതരണം	എൽ.സി.ഡി.
3	സ്ഥാപനങ്ങൾ കൈമാറിയതിന്റെ പ്രസക്തിയും പ്രേരണയും-സ്ഥാപനതല പ്രവർത്തനത്തെപ്പറ്റിയുള്ള റിപ്പോർട്ടിന്റെ പ്രാധാന്യം.	20	അവതരണം	എൽ.സി.ഡി.
4	പൗരാവകാശ രേഖ-ചരിത്രപരമായ പ്രാധാന്യം.	20	അവതരണം	എൽ.സി.ഡി.
5	സംശയനിവാരണം.	10		

അവതരണ കുറിപ്പ്.

സെസ്സൻ 1.

74-ാം ഭരണഘടനാ ഭേദഗതി 1994-ലെ കേരള മുനിസിപ്പൽ ആക്ട്-ഇതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ലഭിച്ച അധികാരങ്ങൾ, ഇതിന്റെ ചരിത്രപരമായ പ്രസക്തി, ഈ സെസ്സലിലൂടെ പഠിതാക്കൾക്ക് വ്യക്തമാക്കി കൊടുക്കുക.

സെസ്സൻ 2-3.

തദ്ദേശ സ്വയംഭരണസ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് കൈമാറിയ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വിവരങ്ങൾ, അവയുടെ പ്രത്യേകതകൾ, അവയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഭാഗമായി രൂപീകരിക്കപ്പെട്ട കമ്മിറ്റികൾ ഇവയുടെ വിശദാംശങ്ങൾ ഈ സെസ്സലുകൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നു.

സെല്ലം 4.

നഗരസഭയിലേയും കൈമാറികിട്ടിയ സ്ഥാപനങ്ങളിലേയും ഉദ്യോഗസ്ഥരും ജനപ്രതിനിധികളും തമ്മിലുണ്ടാകേണ്ട ആരോഗ്യകരമായ ബന്ധങ്ങളേയും ഓരോ വിഭാഗവും നിർവ്വഹിക്കേണ്ട ചുമതലകളെയുംപ്പറ്റി ഈ സെല്ലം ഉപയോഗിച്ച് വിശദീകരിച്ച് നൽകണം.

സെല്ലം 5.

ഓരോ സ്ഥാപനത്തിന്റേയും പ്രവർത്തനങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച് തയ്യാറാക്കേണ്ട പ്രവർത്തന റിപ്പോർട്ടിന്റെ വിശദാംശങ്ങൾ ഈ സെല്ലുകളിൽ കാണാം. ഇത് ഉപയോഗിച്ച് ടി കാര്യം സംബന്ധിച്ച് പഠിതാക്കളിൽ ധാരണ ഉണ്ടാക്കണം.

സെല്ലം 6.

ടി സെല്ലം തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിക്കേണ്ട പൗരാവകാശ രേഖയുടെ വിശദാംശങ്ങൾ ചർച്ചചെയ്യുന്നു. ഏതു രീതിയിൽ വേണം പൗരാവകാശരേഖ തയ്യാറാക്കേണ്ടതെന്നും സെല്ലിൽ വിശദീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ വിവരങ്ങൾ പഠിതാക്കളിൽ പുതിയ അവബോധം സൃഷ്ടിക്കാൻ ഉപയോഗിക്കുന്നു.

സെഷൻ 8
സ്ഥാപനതല
മാനേജ്മെന്റ്

അധികാരകൈമാറ്റം -
1995 ഒക്ടോബർ 2

- അധികാരം
- ചുമതലകൾ
- ഉത്തരവാദിത്വം
- 4F (Funds, Functions, Functionaries, Freedom)

കൈമാറിയ സ്ഥാപനങ്ങൾ

- കൃഷിഭവൻ
- കൃഷി വികസന സമിതി
- മൃഗാശുപത്രി
- മൃഗാശുപത്രി ആശുപത്രി വികസന സമിതി
- മത്സ്യഭവൻ ഫിഷറീസ് സ്കൂൾ

കാർഷിക വികസന സമിതി

- മുനിസിപ്പാലിറ്റി/കോർപ്പറേഷൻ കാർഷിക വികസന സമിതി
- ചെയർമാൻ - മുനിസിപ്പൽ ചെയർമാൻ/മേയർ
- കൺവീനർ - കൃഷി ഫീൽഡ് ഓഫീസർ

അംഗങ്ങൾ

- എം.പി. മാർ
- എം.എൽ.എ.മാർ
- കേരകർഷകൻ
- ഏഴ് കർഷക പ്രതിനിധികൾ
- പ്രിൻസിപ്പൽ കൃഷി ഓഫീസർ നാമനിർദ്ദേശം ചെയ്യുന്ന ഒരു വനിത കർഷക
- പ്രിൻസിപ്പൽ കൃഷി ഓഫീസർ നാമനിർദ്ദേശം ചെയ്യുന്ന ഒരു പട്ടികജാതി-പട്ടികവർഗ്ഗ കർഷകൻ
- വികസന സ്റ്റാന്റിംഗ് കമ്മിറ്റി ചെയർമാൻ
- അംഗീകൃത കർഷക തൊഴിലാളി സംഘടനയുടെ ഓരോ പ്രതിനിധി വീതം (പരമാവധി 5 പേർ)

- നിയമസഭയിൽ പ്രാതിനിധ്യമുള്ള രാഷ്ട്രീയ പാർട്ടി കളുടെ ഓരോ പ്രതിനിധി
- പ്രാഥമിക സഹകരണ ബാങ്ക്/വാണിജ്യ ബാങ്ക് പ്രതിനിധി
- കേരള സ്റ്റേറ്റ് ഇലക്ട്രിസിറ്റി ബോർഡിലെ അസിസ്റ്റന്റ് എഞ്ചിനീയർ
- മൈൻ ഇറിഗേഷൻ ബോർഡിലെ അസിസ്റ്റന്റ് എഞ്ചിനീയർ
- വൈറ്ററിനറി സർജൻ

- മണ്ണ് സംരക്ഷണ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ
- കൃഷി അസിസ്റ്റന്റ് ഡയറക്ടർ
- ക്ഷീരവികസന ഓഫീസർ
- കാർഷിക മേഖലയിൽ ഒരു ലക്ഷം യുവജനങ്ങൾക്കായുള്ള പ്രത്യേക തൊഴിൽദാന പദ്ധതിയിലെ ഒരു പ്രതിനിധി

- സ്ഥാപനങ്ങൾ കൈമാറിയത് എന്തിനാണ്? യുക്തി ഏത്**
- ജനങ്ങൾ ആശ്രയിക്കുന്ന സ്ഥാപനങ്ങളാണ്.
 - ഗുണനിലവാരം മെച്ചപ്പെടുത്തൽ (TQM)
 - സേവനങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്തണം
 - സുതാര്യത ഉറപ്പ് വരുത്താനും
 - സാമൂഹിക നീതി ഉറപ്പ് വരുത്തൽ
 - സാങ്കേതിക വൈദഗ്ദ്ധ്യം ലഭ്യമാക്കൽ
 - പദ്ധതി ആസൂത്രണം, ഏകോപനം
 - മോണിറ്ററിംഗ്

- സ്ഥാപനം നഗരസഭയുടെ പേരിൽ അറിയപ്പെടണം,
- വിൽക്കുക, അന്യാധീനപ്പെടുത്തൽ - പാടില്ല
- വരവ് നഗരസഭാ ഫണ്ടിൽ വകയിരുത്തണം.
- ആസ്തികൾ രേഖപ്പെടുത്തണം.
- ആസ്തി മെയിന്റനൻസ് പ്ലാൻ

- ഉദ്യോഗസ്ഥ ജനപ്രതിനിധി ബന്ധം**
- കൺവീനർ
 - ചെയർമാൻ
 - ഉത്തരവാദിത്വം
 - ഉദ്യോഗസ്ഥന്റെ ചുമതല
 - ബാധ്യത യോഗത്തിൽ പങ്കെടുക്കൽ
 - പെരുമാറ്റം
 - മിനിട്സ് രേഖപ്പെടുത്തൽ

- ഫയൽ കൈമാറ്റം, ആവശ്യപ്പെപ്പടൽ
- സ്ഥാപനതല കമ്മിറ്റികൾ പ്രാധാന്യം
- കൃഷിവികസന സമിതി
- ആശുപത്രി മാനേജ്മെന്റ് കമ്മിറ്റി

- സ്ഥാപനതല പ്രവർത്തന റിപ്പോർട്ട്**
- ഉള്ളടക്കം
 - പ്രവർത്തന ലക്ഷ്യം
 - നേടാൻ കഴിഞ്ഞവ
 - മെച്ചപ്പെടുത്താനുള്ള നിർദ്ദേശം
 - സേവന ഗുണമേന്മ ഉയർത്തൽ
 - പരാതി പരിഹാര സംവിധാനം
 - വാർത്താ ബോർഡ്
 - ലഭിച്ച പിന്തുണകൾ
 - യോഗങ്ങളുടെ എണ്ണം, ഹാജർ നില
 - വാർഡ് സഭയിൽ അവതരണം, നിർദ്ദേശം, ഫീൽഡ് ജീവനക്കാരുടെ പെർഫോമൻസ്
 - ഗുണഭോക്തൃ തിരഞ്ഞെടുപ്പ്

പൗരാവകാശരേഖ

- സ്ഥാപന വിവരങ്ങൾ
- സേവന വിവരങ്ങൾ
- ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ ചുമതല, വിശദാംശങ്ങൾ
- അപേക്ഷിക്കേണ്ട വിധം, മാതൃക
- ഫീസ്, കാലയളവ്
- ഫോൺ, ഇ-മെയിൽ
- പരാതി പരിഹാര സംവിധാനം

- ജനങ്ങൾ ആശ്രയിക്കുന്ന സ്ഥാപനങ്ങളാണ്.
- സ്ഥാപനതല യോഗം
- നഗരസഭാതല പൊതുയോഗം
- പ്രസക്തി, പ്രാധാന്യം

നന്ദി

സെഷൻ - 9

1. **വിഷയം** : ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂഷണൽ ഫിനാൻസ്
2. **ലക്ഷ്യം** : • നഗരങ്ങളുടെ വികസനപ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂഷണൽ ഫിനാൻസിനുള്ള പ്രാധാന്യം പഠിതാക്കൾക്ക് വ്യക്തമാക്കി കൊടുക്കുക.
3. **സമയം** : 90 മിനിറ്റ്
4. **വേദി** : പൊതു വേദി
5. **ഉള്ളടക്കവും പഠനരീതിയും :**

ക്രമ നമ്പർ	ഉള്ളടക്കം	സമയം (മിനിറ്റിൽ)	രീതി	ഉപാധി
1	നഗരവികസനത്തിനാവശ്യമായ ഫണ്ടിംഗിന്റെ വിവിധ വശങ്ങൾ വ്യക്തമാക്കുന്നു. വികസന സ്ഥിരസമിതി ബഡ്ജറ്റ് ഫണ്ടുകൾ ടാക്സ് നോൺ ടാക്സ്	20	അവതരണം	സൈഡ്, വൈറ്റ് ബോർഡ്
2	കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പദ്ധതികൾ: ജെ.എൻ.എൻ.യു.ആർ.എം. ഐ.എച്ച്.എസ്.ഡി.പി. യു.ഐ.ഡി.എസ്.എസ്.എം.ടി. കെ.എസ്.യു.ഡി.പി. എസ്.ജെ.എസ്.ആർ.വൈ.	20	അവതരണം	സൈഡ്, വൈറ്റ് ബോർഡ്
3	ഫിനാൻസ് ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂഷൻസ്:- ഹഡ്കോ-കെ.യു.ആർ.ഡി.എഫ്.സി.	15	അവതരണം	സൈഡ്, വൈറ്റ് ബോർഡ്
4	മറ്റ് വികസന രീതികൾ.ബി.ഒ.ടി, പി.പി.പി.	15	അവതരണം	സൈഡ്, വൈറ്റ് ബോർഡ്
5	വികസന വെല്ലുവിളികൾ	15	അവതരണം	സൈഡ്
6	സംശയനിവാരണം	5	ചോദ്യങ്ങൾക്കും സംശയങ്ങൾക്കും മറുപടി	എഴുതി ലഭിച്ച ചോദ്യങ്ങൾക്ക് മറുപടി.

അവതരണ കുറിപ്പ്

തുടക്കത്തിൽ കുറഞ്ഞ സമയം എടുത്ത് പരസ്പരം പരിചയപ്പെടുന്നത് നന്നായിരിക്കും. അത് ഒരു ലഘുലേഖനം കൈവരിക്കുന്നതിന് സഹായിക്കും. തുടർന്ന് ആമുഖമായി വിഷയത്തെ പരാമർശിക്കാം. അതിനു ശേഷം വിശദമായി ക്ലാസ്സിലേക്ക് കടക്കാം.

സ്റ്റൈൽ 1-4

ഈ സ്റ്റൈലുകൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നത് നഗരസഭകളുടെ വികസന രീതികളേയും ഫണ്ടുകളേയുമാണ്. വികസനപ്രവർത്തനങ്ങളുടെ മുന്നൊരുക്കമായ ഡെവലപ്പ്മെന്റ് റിപ്പോർട്ട്, വാർഷിക പദ്ധതി തുടങ്ങിയ കാര്യങ്ങൾ ഒന്നാം സ്റ്റൈൽ വിശദമാക്കുന്നു. ബഡ്ജറ്റും വികസനവും തമ്മിലുള്ള ബന്ധത്തെ വിശകലനം ചെയ്യുന്നതിന് രണ്ടാമത്തെ സ്റ്റൈലിലെ വിശദാംശങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കാം. വിവിധ ഫണ്ടുകളുടെ വിശദാംശങ്ങൾ 3-ാം സ്റ്റൈലിൽ വ്യക്തമാക്കപ്പെടുന്നു. വിവിധ ഇനം നികുതികളേയും നികുതി ഇതര വരുമാനങ്ങളേയും പറ്റി പഠിതാക്കളെ ബോധവൽക്കരിക്കുന്നതിന് 4-ാം സ്റ്റൈൽ ഉപയോഗപ്പെടുത്തണം.

സ്റ്റൈൽ 5-9

ഇന്ന് നഗരങ്ങളുടെ വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ഹേതുവാകുന്ന കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പദ്ധതികളുടെ വിശദാംശങ്ങൾ ഈ സ്റ്റൈലുകളിൽ നിന്ന് മനസ്സാലാക്കാം. 5-ാം സ്റ്റൈൽ ഉപയോഗിച്ച് ജെ.എൻ.എൻ.യു.ആർ.എം.ന്റെ പ്രധാന വശങ്ങൾ പഠിതാക്കളെ ബോധ്യപ്പെടുത്താം. ഐ.എച്ച്.എസ്.ഡി.പി.പദ്ധതിയുടെ വിശദാംശങ്ങൾ 6-ാം സ്റ്റൈലും യു.ഐ.ഡി.എസ്.എസ്.എം.ടി യുടെ പ്രത്യേകതകൾ 7-ാം സ്റ്റൈലും വിശദമാക്കുന്നു. 8-ാം സ്റ്റൈൽ വിശകലനം ചെയ്തുകൊണ്ട് കെ.എസ്.യു.ഡി.പി. പദ്ധതികളെപ്പറ്റി പഠിതാക്കൾക്ക് അവബോധം നൽകാൻ കഴിയും. എസ്.ജെ.എസ്.ആർ.വൈ.ഒമ്പതാം സ്റ്റൈൽ ഉൾക്കൊള്ളുന്നു.

സ്റ്റൈൽ 10

തനതു പദ്ധതികളെപ്പറ്റിയും തനതു ഫണ്ടിനെപ്പറ്റിയും ബോധ്യപ്പെടുത്തുന്ന വസ്തുതകളാണ് സ്റ്റൈൽ 10 ഉൾക്കൊള്ളുന്നത്.

സ്റ്റൈൽ 11

നഗരസഭകൾക്ക് തനതുഫണ്ടു കൊണ്ട് മാത്രം തനതു പദ്ധതികൾ ഏറ്റെടുക്കാനാവില്ല. അതിനുള്ള സാമ്പത്തികശേഷി മിക്കവാറും നഗരസഭകൾക്കുണ്ടാവില്ല. അപ്പോൾ വായ്പ എടുക്കുക എന്നത് അനിവാര്യമാകുന്നു. അങ്ങനെ വായ്പ എടുക്കാൻ കഴിയുന്ന ധനകാര്യ സ്ഥാപനങ്ങളെപ്പറ്റിയും അവയുടെ ഓരോന്നിന്റേയും പ്രത്യേകതകളെപ്പറ്റിയും 11-ാം സ്റ്റൈലിൽ കാണാം. ഇതുപയോഗിച്ച് കാര്യങ്ങൾ പഠിതാക്കൾക്ക് വിശദീകരിച്ചു നൽകണം.

സ്റ്റൈൽ 12

നഗരസഭ നേരിട്ട് നടത്തുന്ന വികസനപദ്ധതികൾക്കു പുറമെ പുത്തൻ സാമ്പത്തിക നയങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ മുന്നോട്ടു വയ്ക്കുന്ന സ്വകാര്യ പങ്കാളിത്തം പ്രധാനപ്പെട്ട പങ്ക് വഹിക്കുന്ന വികസന രീതികളെപ്പറ്റി ഈ സ്റ്റൈൽ പരാമർശിക്കുന്നു.

സ്റ്റൈൽ 13

വികസനപദ്ധതികൾ ഏറ്റെടുക്കുന്ന നഗരസഭകൾ അഭിമുഖീകരിക്കുന്ന ഭൂമി-ജല ദൗർബല്യം അതു പോലെ പാരമ്പരിക പ്രശ്നങ്ങൾ തുടങ്ങിയവ വിശദീകരിക്കാൻ ഈ സ്റ്റൈലിലെ പരാമർശങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കാൻ കഴിയും.

സെഷൻ 9

ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂഷണൽ ഫിനാൻസ്

വികസന സ്ഥിരം സമിതി

- ഡവലപ്പ്മെന്റ് റിപ്പോർട്ട്
- വാർഷിക പദ്ധതി
- പഞ്ചവത്സര പദ്ധതി

ബജറ്റും വികസനവും

- പ്ലാനും നോൺപ്ലാനും
- എല്ലാ പദ്ധതികളും ബഡ്ജറ്റിൽ
 - വികേന്ദ്രീകൃതാസൂത്രണം
 - കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പദ്ധതികൾ
 - സംസ്ഥാനാവിഷ്കൃത പദ്ധതികൾ
 - തനതു പദ്ധതികൾ

ഫണ്ടുകൾ

എ. ഫണ്ട്

- പ്ലാൻഫണ്ട് - ജനറൽ, എസ്.സി.പി, ടി. എസ്.പി, പ്ലാൻ ഫണ്ട് പലിശ - കരാറുകാർ, തിരിച്ചടവ്

ബി. ഫണ്ട്

- കൈമാറിയ വകുപ്പുകളും ചുമതലകളും
 - തൊഴിലില്ലായ്മ വേതനം
 - ക്ഷേമപെൻഷനുകൾ

(-തുടർച്ച...)

സി ഫണ്ട്

- ജനറൽ പർപ്പസ് ഗ്രാന്റ്

ഇ. ഫണ്ട്

- കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പദ്ധതികൾ

എഫ്. ഫണ്ട്

- തനതു വരുമാനം

ജി.ഫണ്ട്

- വായ്പകൾ

തനതു ഫണ്ട് - ടാക്സ് & നോൺടാക്സ്

- ബിസിനസ്സു സാഹചര്യം മെച്ചപ്പെടുത്തൽ
- ടാക്സ്
 - വസ്തുനികുതി
 - തൊഴിൽ നികുതി
 - മൃഗങ്ങൾക്കും യാനപാത്രങ്ങൾക്കുമുള്ള നികുതി
 - പ്രദർശന നികുതി
 - പരസ്യ നികുതി
 - കെട്ടിട നികുതി
 - ഭൂപരിവർത്തന നികുതി

(-തുടർച്ച....)

- നോൺ ടാക്സ്
- ലൈസൻസ് ഫീസുകൾ
- പെർമിറ്റ് ഫീ - കെട്ടിട നിർമ്മാണം
- രജിസ്ട്രേഷൻ ഫീ - ട്യൂട്ടോറിയൽ, പാഠ മെഡിക്കൽ
- ഉപയോഗ ഫീസ് - ബസ് സ്റ്റാന്റ്, മാർക്കറ്റ്
- വസ്തുക്കളിൽനിന്നുള്ള വരുമാനം
- വാടക - തുടങ്ങിയവ

കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പദ്ധതികൾ

- ജെ.എൻ.എൻ.യു.ആർ.എം
- തലസ്ഥാന നഗരങ്ങൾ
 - 80% കേന്ദ്ര സർക്കാർ
 - 10% സംസ്ഥാന സർക്കാർ
 - 10% ലോക്കൽ ബോഡി
- മറ്റ് നഗരങ്ങൾ
 - 50% കേന്ദ്ര സർക്കാർ
 - 25% സംസ്ഥാന സർക്കാർ
 - 25% ലോക്കൽ ബോഡി
- 10 ലക്ഷത്തിലധികം ജനസംഖ്യയുള്ള നഗരങ്ങൾ
 - ഘടകങ്ങൾ - നഗര പശ്ചാത്തല വികസനം, ബി.എസ്.യു.പി.

ഐ.എച്ച്.എസ്.ഡി.പി.

- എൻ.എസ്.ഡി.പി., വാപെ സംയോജനം
- ചേരികളുടെ സമഗ്ര വികസനം
- നോഡൽ ഏജൻസി- കുടുംബശ്രീ
- ജനറം നഗരങ്ങൾ ഒഴികെയുള്ള പട്ടണങ്ങൾ
- ഫണ്ട് - 80% കേന്ദ്രസർക്കാർ
 - 10% സംസ്ഥാനം
 - 10% ലോക്കൽബോഡി

യു.ഐ.ഡി.എസ്.എസ്.എം.ടി

- നഗരങ്ങളുടെ സമഗ്രമായ പശ്ചാത്തല വികസനം
- ജനറം ഒഴികെയുള്ള പട്ടണങ്ങൾ
- നോഡൽ ഏജൻസി - കെ.എസ്.യു.ഡി.പി
- ഫണ്ട് - 80% കേന്ദ്രസർക്കാർ
 - 10% സംസ്ഥാനം
 - 10% ലോക്കൽബോഡി

കെ. എസ്. യു.ഡി.പി.

- അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്തുക
- ഭരണം കാര്യക്ഷമമാക്കുക
- ദാരിദ്ര്യ ലഘൂകരണം
- ഫണ്ട് - എ.ഡി.ബി

എസ്.ജെ.എസ്.ആർ.വൈ.

- സ്വയംതൊഴിൽ പദ്ധതി -യു.എസ്.ഇ.പി
- സ്ത്രീകൾക്കായി സ്വയംസഹായ പദ്ധതി
- വേയ്ജ് എംപ്ലോയ്മെന്റ് പദ്ധതി
 - ഫണ്ട് - 75% കേന്ദ്രസർക്കാർ
 - 25% സംസ്ഥാന സർക്കാർ
- മോഡൽ സ്റ്റോട്ടർ ഹൗസ് സ്കീം -കേന്ദ്ര പദ്ധതി

തനതു പദ്ധതികൾ

- സ്വന്തം ഫണ്ട്
- വായ്പ എടുക്കൽ
- കേരള ലോക്കൽ ബോഡീസ് ലോൺ ആക്ട്
- റൂൾ 3 അനുമതി

ഫിനാൻസ് ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂഷൻസ്

- ഹഡ്കോ
 - കൗൺസിൽ തീരുമാനം
 - പ്രോജക്ട് തയ്യാറാക്കൽ
 - പ്രാദേശിക ക്ഷേത്രം - പ്രോജക്ട് അംഗീകാരം
 - എഗ്രിമെന്റ്
- കെ.യു.ആർ.ഡി.എഫ്.സി
 - കൗൺസിൽ തീരുമാനം
 - പ്രോജക്ട് തയ്യാറാക്കൽ
 - പ്രാഥമിക അംഗീകാരം
 - വീണ്ടും കൗൺസിൽ തീരുമാനം
 - ഡയറക്ടർ ബോർഡ് അംഗീകാരം
 - എഗ്രിമെന്റ്

മറ്റ് വികസന രീതികൾ

- ബി.ഒ.ടി
- ബി.ഒ.എൽ.ടി
- പി.പി.പി
- മട്ടാഞ്ചേരിപ്പാലം
- നാഷണൽ ഹൈവേ
- കണ്ണൂർ ബസ് സ്റ്റാന്റ്

വെല്ലുവിളികൾ

- ഭൂലഭ്യതയുടെ കുറവ്
 - ലാന്റ് പുള്ളിംഗ്
 - നെഗോസിയേഷൻ
 - അക്വിസിഷൻ
- ശുദ്ധജല ദുർലഭ്യം പാരിസ്ഥിതിക പ്രശ്നങ്ങൾ
 - വായുമലിനീകരണം
 - ജലമലിനീകരണം

നന്ദി